

ELŐFIZETÉS.

HELYBEN ÉS VIDEKEN:

Egy évre ... 36 kor.
Fél évre ... 18 kor.
Egy negyed évre 9 kor.
Egy béra ... 3 kor.

Nyitási költségek
megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.

TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1917.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Szombat, május 12.

Királyi szózat a Nemzethez!

A hivatalos lap holnapi száma a következő királyi kéziratot közli:

Kedves gróf Tisza!

Mögöttünk vannak immár a harmadik háborus tél szenvedései és bár két hó választ el még az aratástól, a beállott tavasz mégis nem egy irányban enyhíti helyzetünket. *Ki kell tartanunk az új aratásig és ha nagy nélkülözések árán is, minden bizonnyal ki fogunk tartani.*

Szívem sugallatát követem, amikor a Nemzethez szólok e nehéz időkben, hogy kifejezzem, mennyire átérzem minden szenvedését és meleg köszönetet mondjak azért az áldozatkészségért és türelemért, amellyel a háboru súlyos megpróbáltatásait viseli. Hálásan méltányolom mindazt, amit az ország egész lakossága szellemi és anyagi erejének csodálatra méltó megfeszítésével véghez vitt, a mezőgazdának, iparosnak, a bányásznak, szóval a gazdasági munka bátor és kitartó harcának erőfeszítését, akik hazánk fennállásáért és becsületéért küzdő hőökhöz méltóknak bizonyultak és benső köszönettel emlékszem meg a hazafias magyar nők példás magaviseletéről, akik a nehéz időkben állhatatosságuk és a gazdasági téren kifejtett tevékenységük és a felebaráti szeretet erényeinek szünetlen gyakorlása által kiérdemelték a haza elismerését.

Elvárom mindenkitől, hogy megértve e nagy időknek mindnyájunkat munkára hívó paranasszavát, minden erejét megfeszítve fog a jövőben is dolgozni. Bizalommal és a jövőre vetett pillantással kérem mindnyájukra a gondviselés áldását. Kísérje őket a haza érdekeinek szentelt további munkálkodásukban egy mielőbb *eljövendő jobb kor bizakodó reménye.*

Megbizom Önt, hozza ezt a Nemzet tudomására.

Kelt Laxenburg, 1917. május 8.

Károly s. k.
Tisza s. k.

„Milyen jó egy szó a maga idejében!” — mondja az irás.

Vártuk az ifju királyt, a velünk együtt érző uralkodó meleg és erős adó, vigasztaló, elismerő szavait. Szavak ezek, amelyek tettekkel érnek fel. Bölcs ember volt, aki a trón fényében és jólétében élő királynak azt tanácsolta, hogy a háboru legremszebb eme napjaiban fordítsa résztvevő szívét a nemzettel és simogató kézzel igyekezzen a gond barázdáit elüntetni felhős homlokáról.

A tavasz verőfénye ebben a véres esztendőben a pezsdülő élet vidámsága helyett komor gondokkal találkozik és az életnek örvendők helyett igában, nehéz munkában görnyedő embereket talál. Csüggedés ül az arcukon és nagy, mély bánat a szívükben. Szép királyi szóval kell hozzájuk szólni, vigasztaló balzsamot kell az összeszorult szívükbe csepegtetni.

Kitartás és bizalom! Feszítsük meg minden erőnket és ha nélkülözések árán is, de ezen a válságos két hónapon átverjük magunkat. Meg kellett látnia a királynak, amit a nemzet esodás ereje mivelte és mert meglátta, nem maradhat el az elismerés és nyomában rögtön a további küzdelemre buzdító szó.

Együtt szenved a király népével! Ifju életének utja a siralom völgyébe vezet, de vissz fel a napsütéses, az áldott magaslathoz, amelyen a jobb kor reménye int nemzet és király felé.

A vérező hőök mellett az itthon dolgozó férfiak és nők, a királyi biztató szózat ütemére erősen dobbantunk a földre, amely éltet és eltakar!

Kitartunk és kivívjuk a békét!

Nincs esemény

az Isonzó alsó folyásán.

Budapest, május 11. (Hivatalos.)

A főhadiszállás jelenti:

Keleti és délkeleti harctéren nincs lényeges esemény.

Délnyugati hadszíntér:

Az Isonzó alsó folyásán nincs esemény. Élénk a repülőtevékenység. — **Höfer** altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Meghúsult.

angol átkaroló kísérlet.

— Elvesztette az entente a macedóniai csatát. —

Berlin, május 11. (Hivatalos.) A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér:

Rupprecht bajai trónörökös hadcsoportja:

A tüzéség tevékenysége tegnap az egész arrasi harc vonalon mindkét részről nagy hevességgel ért el. Az angolok részleges előretörései Fresnoynál, Roexnál és Monchy és Cœrisy között eredménytelenek maradtak. Az ellenség megkísérelte, hogy Bullecourt-tátkarolással elrogtalja. Nagy veszteséggel visszavertük.

A nemet trónörökös hadcsoportja:

Aránylag nyugodt délelőtti után este telé a harci tevékenység Soissons és Reims között ismét fokozódott, különösen a Soissons—Laon-i úton, Craonnétól mindkét oldalt az Aisne—Marne-esatorna mentén. A Champagneban és helyenként az Argonnekban is fejlődött ki erősebb tüzéségi harc. Mindentéle kaliberű ágyúk részvételével a franciák hevesebb támadásai a Mont d'Hiver és Corbeny—Berry au Bac-i-ut között, valamint Prosnésnél kudarcot vallo tak.

Albrecht württembergi herceg vezértábornagy hadcsoportja:

Különösebb esemény nem volt. Május 10-én légi harcban és a földről irányzott elhárító tüzelésünkben az ellenségnek 18 repülőgépe és egy kötött léggömbje zuhant le. Richt-hofen báró hadnagy a 22-ik, Gontonnann hadnagy a 20-ik ellentelét győzte le.

Keleti harctér:

A harci tevékenység csekély maradt.

Macedóniai harctér:

A franciáknak és szerbeknek a Cserna és Vardar között megújult támadási kísérlet az entente csapatokra nézve vesztett esata sorsán már nem tudtak változtatni. A támadásokat teljesen visszavertük.

A csapatok jelentéséből kiderül, hogy az ellenség három napos sikertelen támadásaiban rendkívül súlyos veszteségeket szenvedett. — **Ludendorff**, első főszállás-mester. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

„Még egy pár szó a választójogról.”

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Tisza István gróf miniszterelnök az *Igazmondó* legutóbbi számába cikket írt a választójogról, Andrassy Gyula gróf felfogását bírálva.

Andrassy Gyula szerint — írja Tisza István gróf — nemcsak az a kérdés, hogy ki képes a választójog helyes gyakorlatára, hanem az is, hogy ki követel választójogot és szükséges, hogy a parlament mögött álljon a nemzet minden tevékeny rétege és minden akcióra kész eleme.

Azt hiszem, mégis csak elvetjük egy kicsit a súlyt azzal az állítással, hogy választójogot kell adni annak, aki azt követeli. Mert hiszen senki nevében hangosabban nem követelnek választójogot Magyarországon, mint a legalacsonyabb műveltségi fokon álló, s ennek folytán a nemzetiségi izgatásnak leginkább kitett nemzetiségi néptömegek érdekében. Alig hiszem, hogy ezeknek helyes volna választójogot adni mindaddig, amíg e tisztnek értelmes és hazafias irányban való gyakorlására képtessé nem tettük őket.

Azt az igazságot ellenben a magam részéről is aláírom, hogy a nemzetnek politikai erőt és értéket képviselő tevékeny rétegei képviselő legyenek a parlamentben, s az országgyűlésben csakugyan saját képviselőiket láthassák.

De hát vajon ez a szempont nincsen-e megoldva a most négy éve megalkotott törvényben? Hiszen választójogot biztosít ez a törvény a 30 évesnél idősebb lakosság nagyobbik és pedig úgy vagy, mint műveltség dolgában erősebbik felének. Választójogot ad a magyar nép mindazon elemeinek, akik műveltségük, vagyoni állapotuk, a községi ügyekben való részvételük, élettapasztalataik révén joggal igényelhetik azt a saját számukra.

S én ezekhez fordulok, a magyar néphez ahhoz a szám szerint is nagyobb, de gazdasági és szellemi értékben különösen erősebb feléhez, amelyik megkapta a választójogot és attól kérdem, helyes volna-e, az ország érdekében állana-e választójogot adni válogatás nélkül boldognak, boldogtalannak?

És fordulok magához az ipari munkásosztályhoz is, amelyet olyan jobb ügyhöz méltó kitartással igyekeznek a mai választójogi törvény, s az azt védő kormány ellen felzavarni. Hát vajon nekik, akik megkapták e törvényben a választójogot, érdekükben állana-e e jogra ma még nem érett olyan tömegek bebozsítása, akik csakis leszállíthatnák a ma-

gyar képviselőház színvonalát és alkalmatlanná tehetnék azt arra a komoly munkára, amelyet a magyar nemzet gazdasági érdekeinek hűségese gondozása megkövetel?

Hiszen ez a komoly munka valóban létérdeke éppen az ipari munkásnak is.

A nemzet többsége megkapta a választójogot: tőle függ, ki akarja-e azt már most a többiekre is terjeszteni. Am döntőn saját sorsa felett, de gondolja meg jól, mit eszelepszik, s mielőtt elvetette volna a kockát, hallgassa meg a hazafiai aggodalom szavát.

Erős meggyőződés, hogy azoknak nagy zöme, akik igazán akarják a választójogot, választó a mai törvény értelmében. A fiatalok, ha itt-ott türelmetlenül kívánnak is, hogy már most részt vehessenek az alkotmányos életben, ám várják meg azt az egynéhány esztendő, amelynek elteltével tapasztalatokban, életből-cseleletről gazdagabban, jobban fogják eszent kötelességet teljesíthetni.

Azoknak a szavazati joggal nem bíró néprétegeknek pedig, akiknek állítólagos jogát a politikai pártok olyan nagyhangon hirdeti, igazi érdeke az, hogy mentől kevesebb értékes erőt fecsérjünk el torzsalkodó személyes küzdelemben, s komoly munkát végezzünk a néptesti-lelki jövőjükről.

Ezzel rohatjuk le a hála adóját hazánk védelmében küzdő derék fiainkkal szemben is.

A magyar haza megmentéséért, a magyar becsületért ontják ők olyan pazarul vérüket és nem szavazati jogért, vagy bármiféle más jutalomért. Hálátartozását pedig rója le irántuk a nemzet azzal, hogy a háboru okozta sebek begyógyításán, s maguk és családjuk boldogulásán szerető kézzel, egyetértőleg munkálkodik.

A nemzet háláját kifejezésre lehet juttatni a választójog terén is; hiszen meg akarjuk adni a szavazati jogot azoknak, akik altiszti rangot, vagy vitézségi érdmet szereztek maguknak. De bizony mondom, rossz szolgálatot tesz úgy nekik, mint a haza közérdekének, aki ezekben a nagy időkben a választójogra vonatkozó politikai izgatás üszkét dobja közéjük.

Erdélyi menekültek visszatérése. Budapestről telefonálja tudósítónk: Minthogy Erdélynek most már minden községébe vissza lehet térni, a belügyminiszter elrendelte, hogy a menekült lakosságot szállítsák vissza lakhelyükre, egyúttal beszüntette a menekültek segélyezését.

Hazaáruló nagyhercegek.

Buchanan — üdül.

— Saját tudósítónk teletjelentése. —

Stockholm. A Ruskoje Slovo szerint az orosz kormány Nikolajevics Miklós és Nikolajevics Sergius nagyhercegek ellen vádat fog emelni kötelességszegés, magas állásban tanúsított gondatlanság és esetleg hazaárulás miatt.

Kopenhága. Russkij tábornok elbocsátásának híre nagy aggodalmat keltett a francia sajtóban. Azt írják, hogy Russkijt az orosz tisztikar legmegbízhatóbb demokratái közé számították és emlékeztetnek arra a szerepre, amelyet neki a cár lemondásánál juttattak. A pétervári jelentések még csak azt a következtetést sem engedték meg, hogy Russkij tábornok egészségi okokból mondott volna le.

Bécs. Stockholmból jelentik, hogy pétervári táviratok szerint Buchanan angol nagykövet néhány napi üdülés céljából egy finnországi szanatoriumba ment. Erre a tényre vezet vissza azokat a híreket, amelyek arról szólnak, hogy a nagykövet elmenekült az orosz fővárosból. Különös, hogy az orosz torradalom lelke és kezdeményezője a mostani időpontot tartja alkalmasnak az üdülésre.

Hága. Lansing államtitkár közölte, hogy Amerika nem bír semmitéle információval Németország békefeltételeit illetően. Ennélfogva Amerika csatlakozik az entente hadicéljaihoz és meg fogja kísérelni azokat megvalósítani.

Stockholm. A helsingfors, kronstadti és düsseldorfi helyőrségek fellázadtak és tiszteiket elcsapták. A fellázadt katonák üdvözlő táviratot küldöttek a pétervári munkástanácsnak.

Basel. A Ruskoje Slovo egyik cikkében arra a lehetőségre utal, hogy a háboru befejezése után egy német-orosz-japán szövetség fog létrejönni. Mert a békekötés után nem a szimpátiák és antipátiák, hanem kizárólag a katonai és politikai tendenciák lesznek a mérvadók.

Vacsora berlini Operában.

Németországot nem lehet kiéhezíteni és Németországban nem éheznek senki. Ezt nyugodt lélekkel állíthatom és mondhatom azt is, hogy aki ennek az ellenkezőjét állítja, az nagyit, vagy legalább is tulságosan nagy igényű. Mint a hangoknak és a színeknek, úgy a jóllakásnak is megvan a maga skálája, amelynek csúspontján a jóllakottságnak az a fok áll, amikor az ember úgy belakik, hogy jóformán meg sem tud moccanni. Erre persze Németországban nem igen van lehetőség, hacsak az ember a jóllakásnak ezt a stádiumát azután koplalással nem akarja kiegyenlíteni. Ami élelmiszert Németországban van, az olajos halak, csigák és rákok, valamint főzeléktelék, gyümölcs és gyümölcsizék kivételével jegyre adódik. Ebből következik, hogy csakis ezek képezik a szabad kereskedelem tárgyait.

Az élelmiszerek árai december eleje óta elég nagy emelkedést mutat és az természetes is, mivel normális időkben is a tavasz az az átmeneti idő az élelmészben, amikor a téli készletek meglehetősen kifogytak és új készletek még alig vannak. Miután a kenyéradagot napi 190 grammra, a lakosságot hetenkinti és fejenkinti 250 gramm hústöbblettel kárpólták. Ennek a negyedkilónyi hústöbbletek az

ára 20, mond 20 pfennig és huspótjegyre adják. Ennek az alacsony árnak az a magyarázata, hogy a 20 fennig és a rendes ár közti különbözetet az egyes községek fedezik. A legdrágább az élet természetesen Berlinben, ahol a jobbfejta vendéglőkben egy 100 grammnyi husadagnak az ára öt-hat márká, a hamburgi liba adagja nyolc márká. Kisebbszerű vendéglőkben a husadagok ára harmadfél és három márká között váltakozik. Frankfurtban általában két és fél márká egy-egy husadag, míg Münchenben már csak másfél márká az ára. Münchenben találtam különben is a legolcsóbbnak. Husjegyekkel mindig és mindenütt bőven voltunk ellátva, kenyérből azonban többnyire csak a pontosan előírt mértékig kaptunk. Münchenben azonban néha nehézség nélkül jutottam kenyérből is kenyérhez.

A szokott ételneműek mellett a németek legelterjedtebb, bár nem valami népszerű pótéledele: a sárgarépa, amelyet hihetetlen mennyiségben fogyasztanak és amelyből dzsemet is készítenek. Izre nézve persze a takarmányrépa nem elsőrendű élvezeti cikk, de tápláló és a németek azzal vigasztalják magukat, hogy mindezesetre jobb étel, mint a patkány, amit 1871-ben a párisiak ettek.

Kissé meglepődöttünk, amikor a berlini Komische Oper egy előadásán voltunk és alig-

hogy az első felvonás után legördült a függöny, a földszinten, a karzaton, azonképen a páholyokban is, csaknem mindenki elővett egy-egy kis papírsomagot, a melyből előkerült egy-egy darab belegtes Brot és megkezdődött a színházi előadás szünete közben a — vacsora. Ennek magyarázata: az előadások korai kezdete.

Feltűnt, hogy nagyon sok szép almát láttunk a kirakatokban és még több citromot. Az alma fontja átlag két márká ötven pfennig — három márká, míg a legszebb citromnak is mindössze tizenöt pfennig az ára. A szardíniának azonban december eleje óta száz százalékkal emelkedett az ára. Az akkor mésfél márkás doboz szardínia ma három márká.

Az olesóságokról híres német menük lekerültek az étlapokról és csak étlap szerint lehet étkezni. Az étlapot csak itt-ott függesztik ki, mert kifüggesztésük nem kötelező, mint nálunk.

Sört napközben nem lehet kapni, hanem csak esti hat órától, amíg van. Münchenben egyes sörházakban a férfiak fejenkint egy liter, a nők félliter sört kaphatnak. Mikor a pincér a második pohár sört hozza, ráragaszt a pohárra egy kis cédulát, míg a harmadik poharat a cédulára húzott ceruzavonás-

Még egy nemzetközi konferencia a békéért.

— Gorkij Stockholmba érkezett. —

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Az Aradi Közlöny tegnapelőtt megírta, hogy Bjorgbjörg dán szocialista vezér Pétervárott bemutatta a munkások és a katonák tanácsának a német többségi szocialista párt békefeltevéleit. Ennek hatása alatt, mint a Pétervári Távirati Ugyenökség jelenti, a tanács úgy határozott, hogy az orosz szocialisták nem mennek el a stockholmi konferenciára, hanem egy semleges országban összehívják az entente szocialistáinak a konferenciáját.

A pétervári munkások és katonák tanácsa értesítette Brantingot, a stockholmi konferenciát előkészítő Nemzetközi Iroda elnököt, hogy az orosz szocialisták, akik tegnap még amellet voltak, hogy az ententeállamok szocialistáit Pétervárra hívják össze, közös értekezletre: ma ettől a tervüktől elállottak, mert bár az entente-államok szocialistáinak értekezletét meg akarják tartani, de úgy vélik, hogy ezt az értekezletet okosabb semleges országban összehívni, még pedig nem Stockholmban, mert a központi hatalmak szocialistáival való találkozás most nem időszerű.

Pétervárról táviratozzák: A munkás és katonatanács közli:

A munkás és katonaképviselek tanácsának végrehajtóbizottsága május 9-iki ülésén kimondotta, hogy:

1. megragadja a kezdeményezést egy nemzetközi szocialista konferencia összehívására;
2. a konferencián való részvételre felszólítja a nemzetközi proletáriátus mindama pártjait és frakcióit, a melyek a munkástanácsnak a világ népeihez intézett felhívásával közös alapon állanak;
3. külön bizottságot állít össze a végrehajtóbizottság és a szocialista pártok képviselőiből, hogy a konferenciát szervezzék és programját kidolgozzák.
4. közvetlenül felhívást intéz a világ népeihez és külön felhívást a szövetséges államok szocialistáihoz a békéről és a konferencia egybehívásáról;
5. a végrehajtóbizottság megbízottakat küld a semleges és szövetséges országokba, hogy érintkezésben álljanak a szocialistákkal és külön megbízottakat küld Stockholmba, hogy a konferenciát előkészítsék;

sal jelöli meg. A hadi sör literje huszonöt pfennig. Persze erre ráillik, hogy olesó sörnek, hig a leve, de mégis csak sör az.

Cukrot a lakosság havonként és fejenként egy kilogrammot kap. Viszont a nyilvános éttermekben és kávéházakban sem nem látni, sem nem kapni cukrot és csak szacharin kapható. És ez talán helyesebb is, mint ahogy mi nálunk van. Fontosabb ugyanis az egyes családoknak a rendszeres ellátása, mint a legtöbb emberre nézve csak átmeneti jellegű és nem föltétlenül szükséges kávéházi ellátás.

A burgonya már meglehetősen fogytán van és a legtöbb vendéglőben nem igen lehet hozzájutni burgonyához.

Nem a vendéglőkben tapasztaltak alapján állítom, hogy Németországot nem lehet kiéhezíteni és hogy Németországban nem éheznek senki. Jártam családoknál és beszédbe ereszkedtem különböző rendű és rangú emberekkel a vonatokon, akik nem is sejtették, hogy külföldi vagyok és mindenki azt mondotta:

— Mi nálunk minden be van osztva és ha nem is jut bősegesen senkinek sem, mindenkinek jut elég.

Striegl F. József.

6. a konferencia egy semleges államban fog összeülni;

7. A végrehajtóbizottság nélkülözhetetlen feltételnek tekinti, hogy szabad oda- és visszautazást engedjenek minden pártnak és minden frakciónak kivétel nélkül és ebben az irányban beható előterjesztést intéz valamennyi kormányhoz és határozottan követeli, hogy a többségi csoportok nyilvánosan követeljék kormányaiktól, hogy a kisebbségi tagoknak is engedjék meg az elutazást.

A munkástanács a pétervári határozatának megérkezése után nyomban összeült a Stockholmba időző nemzetközi szocialisták konferenciája, hogy a munkástanács határozataival szemben állást foglaljon. E tanácskozás eredményéről ma este kommunikét tesznek közzé.

Berlin. A Vorwärtsben a német szociáldemokrata párt vezetősége így nyilatkozik a pétervári munkás és katonatanács végrehajtóbizottságának ülésén történekről: Nem tudjuk, hogy mit mondott valójában Bjorgbjörg Péterváron. Azokon a tanácskozásokon, amelyeket Bjorgbjörg a német szociáldemokrata párt vezetőivel folytatott, az alapelv ez volt:

Béke annexiók nélkül, ami magától értetődőleg a mi országunk területi csorbíthatatlanságát is jelenti. Ez nem zárja ki, hogy barátságosan meg ne lehessen egyezni határkérdések ügyében, meg pedig bárhol, senki se fogja ezért a háborút már csak egy nappal is meghosszabbítani akarni.

Stockholm. Branting elnökével ma összeültek azoknak a pártoknak a kiküldöttjei, akik a stockholmi konferencia szervezésére érkeztek Stockholmba. A bizottság tudomásul vette a skandináv kiküldöttek tegnapi bizalmi nyilvánítását, rokonszenvvel üdvözölte a pétervári munkástanács kezdeményezését, amely a május 9-iki határozattal a még ingadozó pártokat közös akcióra kívánja bírni. A holland és skandináv bizottság el van határozva, hogy folytatja munkáját, amely, mint a pétervári határozat tanúsítja, csakis a semleges országokban lehetséges. Szívesen fog együtt dolgozni az orosz munkások kiküldötteivel, akik Stockholmba fognak jönni. A bizottság végleg elhatározta, hogy a német küldöttekkel való tárgyalásokat május 15, 16 és 17-én és a finn szocialistákkal való tárgyalásokat 18 és 19-én tartja meg.

Stockholm. A Göteborger Aftonbladet kopenhágai tudósítója beszélgetett a Szociáldemokrater helyettes szerkesztőjével, aki kijelentette, hogy Bjorgbjörg német részről nem kapott meghatalmazást, hanem csak a német szocialistákkal folytatott tárgyalások alapján szerzett információit közölte.

Stockholm. Gorkij, mint a munkástanács első hivatalos küldötte Stockholmba érkezett.

Stockholm. A Ruskoje Slowo, Djen és a Novoje Wremja a békekérdéssel foglalkozik és azt írják, hogy a „szeparat” szót huroknak minősítik, amellyel Németország Oroszország jövő függetlenségét akarja meglojítani.

Milanó. A Corriere della Serának jelentik Pétervárról: Wilson elnök az orosz kormányhoz táviratot intézett, amelyben a kormánynak továbbá munkás és katonatanácsnak ajánlja, hogy mint az Unió, úgy ők is harcoljanak a világ demokratizálásáért. *Amerika sem köt különbékét, Oroszország se kössön különbékét ellentétével addig, amíg minden egyes államban nem biztosították a demokrácia uralmát. Ne egyik vagy másik kárán akarjunk hódítani, hanem hódítsuk meg az egész világot a demokrácia számára.*

Kopenhága. A Szociáldemokraten közli Bjorgbjörgnek Haparanda táviratát, amely szerint a katonák és munkások tanácsával április 26-án értekezést folytatott. Oseidze, Skobelev és Kerenski május 6-án a szocialis a békepárt meghívására tárgyaltak vele. Bjorgbjörgnek egy újabb távirata így hangzik: *Elutazásom előtt Dániában értesítéseket kaptam arra vonatkozólag, hogy a német szociáldemokrata többség és a szakszervezetek milyen programmal fognak megjelenni a konferencián. Ezek a tájékoztatások az általános európai helyzetre vonatkozólag a polgári sajtónak nem egy célzatos híresztelést osztják el. Részletes tudósítás az Invertiában fog megjelenni. A munkások és katonák tanácsa május 8-án tartott tanácskozásán egyhangulag elhatározta, hogy helyeshi a békekonferencia eszméjét és ezen az összes osztályok és frakciók részt fognak venni. A békekonferencia biztosítására a tanács, amely az összes frakciókat felöleli, az ügyet kezébe veszi és meghívókat fog kibocsátani. Bizonyos, hogy az angolok és franciák is meg fognak jelenni. A tanács kiküldött egy bizottságot Skandináviába, hogy megtegyen minden szükséges intézkedést. Készközötték a cenzuramentes posta és távirat forgalmat a semleges külfölddel. Hetenként kölesönösen kieseréljük üzeneteinket. Reméljük, hogy a békekonferenciát július 1-én megkezdhetjük és várjuk, hogy az még a nyár folyamán általános békére fog vezetni.*

TORVÉNYKEZÉS.

Törvényszék — bírák nélkül.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A csikszeredai törvényszékkel történt meg az a páratlan eset, hogy ítélobírák nélkül maradt. A menekülés, illetőleg az oláhok kiverése után Bodo Farkas, Bigner József, Kovács Lajos és Görög Péter, a csikszeredai törvényszék bírói visszatértek székhelyükre és a törvényszék személyzetével együtt konstataáltak, hogy az oláhok, bár a törvényszék épületét megromgálták és elpusztították, az irattárat azonban csak szétdobálták.

Miután a törvényszék mindent rendbehozott, a leltárat újból felvette és a szertehányt iratokat rendezte, megkezdte működését. Sokáig alig volt valami tennivalója, tárgyalást nem tarthattak, mert a pereskedő felek, panaszosok és vádlottak még nem térhettek vissza a feldúlt és részben felégetett Csikszeredára.

Ez év elején azonban már kezdett az élet újból kialakulni, a menekülők lassan mind visszatértek, a hivatalok — mivel különösképpen éppen a középületeket kímélte meg a futó,

románok tüzesóvája — szintén mind elfoglalták hivatali helyiségeiket, a templomokban újból dícsérték az urat és mert az élet visszazökent rendes kerékvágásába, most már a törvényszéknek is akadt teendője. A román háború előtt folyamatban volt ügyeket szaporították azok a bűnügyek és polgári perek, amelyek a román betörésben lették eredetüket...

A csikszeredai törvényszék működését azonban most ismét megszakította valami és pedig nem egyéb, mint az igazságügyminiszter intézkedése, aki Bodó Farkas bírót már régeb-

ben áthelyezte Budapestre, most pedig a törvényszék elnökét, Bigner Józsefet táblabíróvá nevezte ki a fővárosba, a másik két bírót, Kóács Lajost és Görög Pétert pedig Debrecenbe, illetve Máramaroszigetre helyezte át.

Egyidejűleg azonban elfelejtkezett intézkedni az igazságügyminiszter, hogy a csikszeredai törvényszékhez új bírák kerüljenek és így megtörtént az a fura eset, hogy egy bíróság bírák nélkül maradt. A csikszeredai törvényszék tárgyaló termeiben üres padokkal incselkedik az enyhe napsugár...

Hága. A Temps jelenti, hogy Amerikában kétszáz ezer hölgy ajánkozott fel, hogy Roosevelt parancsnoksága alatt Franciaországba mennek. Az expedíció kiképzésére és felszerelésére már is több millió dollár gyűlt össze. Roosevelt hajlandó a parancsnokságot átvenni ha egy hat brigádból álló expedíciós hadtest lesz felszerelve.

Rotterdam. Az alsóházban tegnap titkos ülés volt. A tanácskozást Churchill nyitotta meg. Ismertette az általános hadihelyzetet. Utána Lloyd George beszélt. Foglalkozott Ausztria-Magyarország belső helyzetével, valamint Németország tartalékaival, amelyeket az angolokéhoz képest kedvezőtleneknek tart. Beszámolt azokról a veszteségekről, amelyeket 1916. augusztus óta a tengeralattjárók az angol flottának okoztak. Kijelentette, hogy felesleges a szövetségesek hadicéljait újból felsorolni, mert hiszen azok ugyis közismertek. A következő szónok Asquith volt, aki helyesli a kormány álláspontját, csak azt kifogásolta, hogy az alsóház titkos ülésen foglalkozik az angol nemzet sorsával.

Amsterdam. A Handelsbladed jelenti Ymuidenből: Egy német tengeralattjáró, amely haláshajó külsőjét utánozta, Skócia kikötőjében elsüllyesztette a Gilda nevű norvég gőzöst, egy másik hajót pedig megrongált.

LEGUJABE.

Reggel 3 órakor érkezett telefonjelentés.

Megtiltja a munkástanács az offenzívát.

Rotterdam. Pétervárról jelentik: A katonák és a munkások tanácsa általános harci nyugalmat követel a frontokon, amíg a nép és a hadsereg az új kormányforma és a béke kérdéséről nem szavaz.

Stockholm. A Nowoje Wremja néhány nap előtt arról a lehetőségről írt, hogy a japánok Wladiwosztok egy részét meg fogják szállni. Angol-japán viszontbiztosítási szerződés jött létre, amely szerint Japán Oroszország ellen nyomban felépne, ha ez megkísérelné, hogy politikai kötelezettségeinek Angliával szemben nem felelne meg. Ugyilátszik ezzel a japán fenyegetéssel akarnak hatást gyakorolni a munkások és a katonák tanácsára.

Stockholm. Pétervári jelentés szerint a tüntető tömeg legutóbb össze akarta rombolni az amerikai nagykövetség palotáját. Katonaszegély és rendőrök szétoszlatták a tüntetőket és sok le-tartóztatás történt.

Stockholm. Pétervárról jelentik: Buchanan

angol nagykövet hivatalos nyilatkozatot közöl, hogy azok a hírek, mintha az angol nagykövetség épülete rendkívüli katonai őrizet alatt állana, nem felelnek meg a valóságnak. A nagykövetségen egyetlen egy géptegyer sincs és mindössze négy orosz katona tartózkodik ott.

Budapest. A Pester Lloydnak jelentik Stockholmból: A munkástanács tegnap kiadott határozatában jelzett békeértekezlet helyéül Hágát, vagy Bernt kívánják.

Stockholm. A katonák és munkástanács határozata azt a reményt kelti, hogy az amerikai és az angol munkások is részt fognak venni a stockholmi konferencián.

Lugano. Az olasz szociálisták pártvezetőse elhatározta, hogy lehetőleg résztvesz a stockholmi konferencián és a zimmerwaldi öszszejeövetelen, hogy az Internacionale békeprogramját és az összes osztályok tevékenységét megállapítsa, vagy a szükség szerint újjászerveze.

Berlin. A Wolff-ügynökség jelenti: A nyugati harci frontokon a helyzet változatlan.

Nyolcvanezer megfagyott olasz katona.

(Olaszországban nincs forradalmi hangulat.)

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Zürich. A legfrissebb olasz jelentések az olaszországi helyzetet zavarosnak tüntetik fel. Sonnino állása nagyon megrendült annak következtében, hogy Anglia és Franciaország maguk között megegyeztek egy külön követ-ségnek Amerikába való küldése tárgyában és Olaszországot nem is értesítették.

Bécsbő. jelentik: Diplomáciai körökben az északolaszországi zavargásokról szóló híreket nagyon szkeptikusan fogadják. Ugy hiszik, hogy ezek a hírek ellentétben állanak más oldalról érkező megbízható jelentésekkel, amelyek a lakosság nagy izgatottságáról szólnak ugyan, de semmitéle kimondott forradalmi hangulatról nem szólnak.

Lugano. Az Information címke szerint az olasz hadsereg a téli hónapokban a fagyások és a lavina veszedelem következtében 80—90 ezer embert veszített el, közöttük 2000 tisztet.

Lugano. Az olasz kamarát június 5 én, legkésőbb 12-én megnyitják.

Lugano. A Stefani-ügynökség jelenti Newyorkból: Carlotta közlekedésügyi miniszter és az olasz minisztertanács első csoportjának tagjai Newyorkba érkeztek.

London bombázása.

(Roosevelt kétszáz ezer hölgye.)

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Hága. A Reuter-ügynökség jelenti: Május 7-én reggel ellenséges repülőgép négy bombát dobott London északkeleti külvárosára. Egy férfi meghalt, egy férfi és egy nő megsebesült. Épületekben a robbanások igen csekély kárt okoztak.

Berlin. A Wolff-ügynökség jelenti: Az új elsüllyesztések az Atlanti óceánon négy gőzös és három vitorlás volt 21.500 tonna hajóterrel.

Rotterdam. A Westminster Gazette Capelle német tengerészeti miniszter beszédével foglalkozva ezeket írja: A tengeralattjárók hatalmára alapított német feltételeket nem lehet elfogadni és a leghatározottabban ki kell tartani addig, amíg megtalálják a védezközt a tengeralattjárók ellen. A német kiméletlen tengeralattjáró harc leküzdhetetlen akadály a béke útján.

Washington. A Reuter-ügynökség jelenti: A hadseregjavaslat megbeszélésére összeült tanács azt a határozatot hozta, hogy a kongresszus elé pótitindványt terjeszt, amely Roseweltnek felhatalmazást ad, hogy Franciaország részére hadosztályokat sorozzon és hogy ne ragszkodjon a 21—35 korhatárhoz.

IRODALOM ES MŰVESZET.

Színházi műsor:

Szombaton délután 3 órakor ifjúsági és népies előadás.

Este 7 órakor rendes helyárrakkal, az idenyben először: *Az ember tragédiája.*

* **A színház hírel. Vasárnapi előadások** Vasárnap délután 3 órakor a *Csárdás királyné* van műsoron. A pompás operettnek ez lesz az első délutáni előadása és így a környékbeli közönségnek, kik az esti előadást nem látogathatják, alkalmuk van ezt a minden ízében verbeli operettet végig élvezni. Este 7 órakor Madách költői remeke, *Az ember tragédiája* kerül színre másodszor. — *Az ember tragédiája.* Madách remekműve szombaton és vasárnap este kerül előadásra részben új szereposztással. A vezető főszerepeket K. Kápolnai Juliska, Kiss Miklós és Delli Lajos játsszák, azonkívül részt vesznek a darabban az egész személyzet. — *Előkészületen.* Fal Leó pompás operettje, az Edes öreg és Marót Sándor aradi hírlapírónak egy bájos egyfelvonásos dramolettje.

* **Az aradi írók és művészek szabad társulásának keddi zsurja.** Erthető, Arad fejlett irodalmi és művészeti életére jellemző érdekfűdés nyilvánul meg a május 15-én délutánra kitűzött művészszur iránt. Szép Ernő ma már fogalom a magyar irodalomban s szinte természetesen kell találunk azt, hogy amikor a véletlen elhozta városunkba, szívesen ragadjuk meg az alkalmat arra, hogy vele személyesen is megismerkedjünk. Ezt látszik igazolni az a jelenség is, hogy a közönség már a mai nap folyamán élénken kereste a zsurjegyeket. A zsur vezetősége a közönség iránti figyelemből a minoriták-palotájában levő *Oláh Sándor* és *Társas könyv- és zeneműkereskedő* céget kérte meg a jegyek árusítására, ahol a jegyek már szombat reggeltől előre megválthatók. A Vöröskereszt céljaira rendezendő zsur programján Szép Ernőn kívül Farkas Ferenc, Zombory Andor, Barics Gyula, Polgár László, Köpf Kálmán, Zerkovitz Rudolf, Weil Károly dr. aradi írók és zeneszerzők munkáit kapjuk a leghivatottabb művészek előadásában és a 33-ik gyalogezred zenekarának nyitányát Zellner Sándor karnagy vezényletében.

Az Aradi Közlöny

előfizetési árai helyben és vidéken:

Egész évre 36 korona.

Negyed évre 9 korona.

Egy óra 3 korona.

Halálra ítélt tizenhét éves lovag.

— Két ország vitája a művészno rablógyilkosa miatt. —

— Saját tudósítónk teletjelentése. —

Varsóból jelentik: A büntető törvényszék Korszki Sztaniszló lovagot, a legelőkelőbb varsói családok sarját halálra ítélte. A tizenhét éves fiút azzal vádolta az ügyész, hogy rablógyilkosságot követett el az ugyancsak tizenhét éves Ferenc nevű színész ellen. A vádlott áthatalmasan tagadott, azonban a bíróság előtt annyi terhelő bizonyíték gyűlt fel, hogy meghozták a legszenzációsabb ítéletet, amelyelyhez hasonló a kriminálisztika nem ismer. Az ítélet kimondásánál súlyosító körülmény gyanút szerepelt a fia öröklött terheltisége és az a bebizonyított tény, hogy már tízedik életéve óta állandóan kiesapongó életet élt és súlyosan vétkezett törvények, erkölcs és jó szokás ellen. A védők köztük Németország egyik leghíresebb kriminalistája, Mamroth dr. és az orvosszakértők azt vitatták, hogy a tett elkövetése és a tettes későbbi viselkedése azt bizonyítja, hogy a bűnös ifju anyjára degenerált és beszámíthatatlan, hogy egy pillanatra sem gondolt még arra a fontos körülményre sem, hogy tettét leplezze.

A főtárgyaláson beigazolódt, hogy Korszky lovag február 3-án egy szombat délután 3 órakor a meggyilkolt színész nővérének tudtával találkat adott annak egy kávéházban, hogy ott egy iránta érdeklő urral megismertesse. Innen távoztak és Varsó legforgalmasabb utjának egyik mellékutójában álló egyik házba tértek be. Ennek a háznak nagy szárnyas kapuja van, amely nyitva állott, úgy hogy be lehetett látni az udvarra. Erre az udvarra a szomszédházak ablakából is be lehetett akadálytalanul látni, úgy hogy száz szem vehette észre, hogy világos nappal kik fordultak ott meg. Egy cselédeány az egyik lakás konyhájának ablakából megfigyelte, hogy Korszky és a nő rövid ideig beszélgettek az udvaron, aztán az udvarról jobbra nyíló ajtón eltűntek. Közvetlenül ezután rövid kiáltást és zuhanást hallott anélkül, hogy különösebben figyelte volna ezeket a körülményeket.

Korszky a színésznőt letaszította egy pincogádorba, ahol megfojtotta.

Elvette ezüst retiküljét, levette ujjairól két gyémánt gyűrűjét, füléből a fűgöket és lehuzta róla szőrmeköpenyegét. Ez utóbbit valahol a közelben elrejtette. Nyomban levelet írt az egyik barátjának, akinek néhány nappal előbb megígérte, hogy pénzt szerez egy közös mulatságra. A levélben ez állott: „Megvan gyere el értem ma este.” Az értéktárgyakat nyomban különböző helyeken értékesítette. Az egyik ékszerésznél otthagya az ezüst retikült azzal, hogy majd másnap jön el a pénzért, a másikat az egyik gyűrűt és fűgöket, melyekre egyelőre harminc rubelt volt fel, azért, hogy a pontos értékét másnapig állapítsa meg. Korszky mindenütt megmondta a nevét és a lakását. A másik gyűrűt az újjára huzta. Ezután elment egy tánciskolába, ahol barátjának zongorázott és egy ottlévő ismerős színészbarátját arra kérte, hogy ugyancsak ottlévő színészvendékekkel

játsza el azt a jelenetet őtőlől, amint ez Desdemonát megfojtja.

Innen újra visszament a gyilkosság színhelyére, ahonnan elhozta a szőrmeköpenyegét és este 8 óra tájban, ezt nyitottan a karjára véve hazament abba a pincébe, amelyben lakott és a köpenyegét felakasztotta a szekrénybe. Az anyja, aki nemsokára felkereste őt, észrevette a gyűrűt az újján és a kérdésre ne-

vetve azt válaszolta a fia, hogy tegnap eljegyezte magát. Fél tíz tájban megjelentek a barátjai, akiknek kijelentette, hogy a várt pénznek csak egy részét kapta meg és ezért csak egy kisebb fajta mulatságot fog rendezni. Elmentek egy bába, ahol reggel 4 óráig mulattak s onnan hazamenve, vasárnap délig egyhuzamban aludt.

Időközben, még szombat este, megtalálták a meggyilkolt színész nővérét, amely mellett egy zsebkendő feküdt, amelyről megállapították, hogy az a tettesé. A színész kalapjának béléseben talált üzleti cég neve vezetett személyazonosságának megállapításához és a nővére pedig csakhamar a tettes nyomába juttatta a rendőrséget. Vasárnap délben megjelent a rendőség abban a pincében, ahol Korszky lakott és éppen jóízűen ebédelt a közös asztalnál s a kezén volt a meggyilkolt nő gyűrűje. A köpenyeg még mindig a szobájában lógott. Arra a kérdésre, hogy jutott hozzá, azt válaszolta, hogy mikor reggel a bából hazajött, szekrényében találta, valószínűleg az ellenségei tették oda, hogy gyanuba keverjék őt és ugyanabból az okból csempészte valaki a zsebkendőt is a hulla mellé. Később ezt a vallomását oda változtatta, hogy mikor estehazajött a pincébe, egy idegennel találkozott, aki átadta neki a köpenyegét azzal, hogy az élete és az egzisztenciája függ attól, hogy ezt a köpenyegét valaki őrizetbe vegye. Mikor ő aztán a szobájában szétterítette, akkor kiesett belőle egy ezüst retikül, melyben gyűrűk és fűgök voltak. Minthogy pénzre volt szüksége, elhatározta, hogy elzalogosítja az értéktárgyakat. Mikor az elnök azt mondta a vádlottnak, hogy ilyen gyermekes védekezésnek nem lehet hitelt adni, egy szót sem tudott mondani sorsa enyhítésére.

A német fenhatóság alatt álló Orosz-Lengyelország törvényszékai az 1903. március 22-én életbelépett orosz büntető törvénykönyv szerint ítélik ennek 39. §-a úgy intézkedik, hogy a tettes nem beszámítható akkor, ha bármilyen hiányos szellemi fejlődése következtében cselekményének természetével és jelentőségével nem lehet tisztában. Az orvosszakértők eme szakasz alapján beszámíthatatlannak is mondták Korszky lovagot, azonban a törvényszék, amelynek elnöke már német bíró volt, azt a meggyőződést szerezte, hogy a vádlott büntetőjogilag teljesen beszámítható és halálra ítélte. A fiatal ember teljesen érzéketlenül fogadta az ítéletet és

néhány pere múlva a kihirdetés után jó ótvágyal otte meg a vaosoráját.

Ebből az ítéletből egy rendkívül érdekes jogi kérdés keletkezett. A német törvény szerint csak 18 évet betöltött embert lehet halálra ítélni, az orosz büntető törvénykönyv szerint rablógyilkosságot egyáltalán nem lehet halálra büntetni. Az eset annál érdekesebb, mert az ideiglenes orosz kormány a halálos ítélet meghozatala előtt néhány nappal egész Oroszország területére, még Orosz-Lengyelország területére is, eltörölte a halálos ítéletet.

EGYESULETI ÉLET.

(*) Meghívás. Az Első Aradi Betegsegélyző és Temetkezési Egylet folyó hó 18-án délelőtt 11 órakor az aradi izraelita hitközség tanácskozó termében évi rendes közgyűlést tart, amelyre az egylet tagjait ezúton is meghívja Kohn S. N. elnök.

Koldusbotra juttatott bányahivatalnok.

— Öt évi fegyház a rablónak. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A lupényi magyarok előtt örökké emlékezetes lesz az oláhok rövid uralma. Ahogy a bányavároska magyarsága az oláh betörés hírére kivonult, a legfesztelebb anarhia lett magá.

A garázdalkodók az összes bányatisztviselők lakásait kifosztották s közülük nem egy, mint például Cseh Henrik is, koldusbotra jutott.

Cseh Henrik, mikor Lupényből elmenekült, házának őrizetét 60 esztendő bátyjára, Cseh Ferencre bízta. Utólagos becalás szerint lakásának berendezése és háziállatai 65 ezer korona értéket képviseltek és ezt az oláhok mind elrabolták.

Az oláhok betörését követő harmadik napon, mikor Cseh Ferenc egyik szomszédjával éppen a ház előtt beszélgetett, egy nagy csapat oláh közeledett a ház felé. Először Pável Ferenc haladt, kezében hatalmas fejszét forgatva és anélkül, hogy Cseh Ferenchez egy szót is szóltak volna, bementek az udvarra.

Pável a vezető, egyenesen a disznóúlnak tartott, ahol az elmenekült bányahivatalnoknak 6 darab disznója volt és a fojszéval az ólon levő zárt akarta letörni. A házörzessel megbízott Cseh Ferenc meg akarta akadályozni a disznók erőszakos elszállítását. Több sem kellett a vezérnek. Megforgatta feje főköt a fejszét és a következő szavakat mondotta:

— Te kutya, itt már nem a magyar, hanem a román parancsol!

Cseh a fenyegető magatartás láttára elállott az ellenállástól s szabad folyást engedett a rablónak. Pável a disznókat hazahajtotta, de rövid idő múlva megint visszatért. Most már a lezárt lakás üvegajtáját zúzta be és a szabályban levő tárgyakat az udvaron álló tömeg közé dobta. Az összegyűlekezett oláh asszonyok és emberek a kidobált butorokat és ruhánuéket ott az udvaron egymást közt felosztották és hazavitték. Végül pedig, hogy cselekedetüknek tanuja ne lehessen, a házörzessel megbízott Cseh Ferencet az oláh katonák kezére adták. Cseh Ferenc mindössze csak három napig volt az oláhok fogságában, mert a három nap eltelté után megszökött s mikor az oláhokat kiverték katonáink, részletesen elmondta a rablás történetét.

A dévai törvényszék Pávelt és társait rablás büntetével vádolta meg. A főtárgyaláson kihallgatták a tanukat, akik igazolták, hogy a lakás kifosztása szóról-szóra úgy történt, amint azt az oláhok fogságából megszökött Cseh Ferenc előadta. A rablóbanda vezére természetesen tagadott. Azt állította, hogy az ottani összes bányatisztviselők háziállatainak és egyéb ingóságainak megmentésével őt bírták meg. Ezt a hazug védekezését a tanak természetesen megcáfolták.

A törvényszék a szemérmetlenül hazudó vádlottat rablás büntette miatt öt évi fegyházra ítélte el. Az elsőbírói ítéletet a kolozsvári ítélőtábla felebbviteli tanácsa tegnapi tárgyalásán helybenhagyta.

FIGYELMEZTETJÜK lapunk t. olvasóit hogy a lapkihordóktól újságot vásárolni, vagy náluk a lapra előfizetni szigorúan tilos. Aki ezen óvást figyelmebe nem veszi, büntetendő cselekményt követ el.

Új társaság lesz a kisjenői főhercegi uradalom.

— Intenzívebb gazdálkodás. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Néhány nap mulva döntésre kerül a sor abban a kérdésben, hogy a Kisjenői Főhercegi Haszonbérő Részvénytársaság 33000 holdas hatalmas birtoka új kezekbe kerül-e? Tudvalevőleg három esztendővel ezelőtt József főherceg bérbe adta aradmegyei birtokát és a bérő társaság Kisjenői Főhercegi Haszonbérő r. t. cím alatt egy millió korona alaptőkével alakult meg. A részvénytársaságnak száz darab részvénye volt és ebből 51 darab az Agrár Bank tárcájában maradt, 49 darabot pedig József főherceg tartott meg magának. Aradmegye eme legnagyobb kiterjedésű birtoka élére Halm Ottó került jószágigazgatónak és a vezetése alatt ugyanolyan szép gazdasági eredményeket produkált a gazdaság, mint annak előtte, amikor Kokas József állott az élén. A háború alatt az uradalom igen jelentékeny mennyiségű szarvasmarhát szállított a hadseregnek, amelynek Kisjenőn lerakati helye volt.

Most arról értesülünk, hogy ez a részvénytársaság át fogja adni az ingatlan bérleti jogát a Földbirtok és Telekbank részvénytársaság című új vállalatnak, amelyet a háború alatt tudvalevőleg a Magyar Bank és Kereskedelmi részvénytársaság alapított több millió korona alaptőkével. Ez a nagyrahívott részvénytársaság azt tervezi, hogy Magyarország legnagyobb birtokai közül kiválogassa a legmegfelelőbbeket és azokon olyan intenzív gazdálkodást vezessen be, amelynek segítségével a föld termőképességét meg lehet sokszorozni.

Ez a társaság szintén meg akarja valósítani a többtermelés áldást hozó gondolatát és ezért hatalmas tőkével fog hozzá a magyarországi nagybirtokok termelőképességének radikális átalakításához.

Már eddig is kibérelte Károlyi Imre gróf mágoesi, Jánkovics István gróf szlavonai tizenhatezer holdas ingatlanát, valamint a biharmegyei csenködi birtokot. Az új részvénytársaság az aradmegyei főhercegi uradalom területén

legelsősorban modern csatornázási műveleteket fog végezteni

és mindjárt az első esztendőben hozzáát a cukorrépa, valamint a kender termeléséhez. Az sem lehetetlen, hogy a birtokon textilgyárat és cukorgyárat létesítsenek, ez azonban még csak egészen embrióban lévő terv. Minden valószínűség szerint az új részvénytársaság ismét Halm Ottó jószágigazgatóval állapodik meg a birtok vezetésére nézve, mert eddig nála jó kezében látta letéve az intézkedés jogkörét.

A Földbirtok és Telekbank részvénytársaság vezető férfi vasárnap érkeznek Kisjenőre és néhány nap mulva véglegesen megállapodnak a birtok átvételét illetően. Hogy milyen összeget fektet az új érdekeltség az ingatlanba, azt pontosan még nem lehet megállapítani, annyi azonban kétségtelen, hogy három-négy millió koronánál semmiesetre sem lesz kevesebb. Amennyiben a bérletársaság gyarak alakítására is elhatározza magát, úgy természetesen felemeli alaptőkéjét.

Rémregény egy sirhantón.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Rémregénybe illő, az uralkodó század kezei között szinte elképzelhetetlenül sötét ügyben folytatott huszonnégy óráig nyomozást a nagyváradi rendőrség.

Azzal kezdődött a dolog, hogy a rendőrségnek bejelentették, hogy az ősi temető egyik sirhantján egy halott katona fekszik. A rendőrség részéről az ügyeltes rendőrtisztviselő és a városi orvos mentek ki a helyszínre, ahol rövid keresés után Zsibó József sirján meg is találták a halott katonát. Az orvos szélhűdést állapított meg a halál okául, a katonát azonban oly különös helyzetben találták, hogy a rendőrség kénytelen volt a nyomozást bevezetni.

Az esetről értesített állomásparancsnokság közbejöttével megállapították, hogy a halottkatona: Pál József davezeri illetőségű, közös hadseregbeli negyven éves népfelkelő. Pál József a Zsibó-féle sirhant tövében feküdt, a csukaszürke köpenyegének egyik szárnya pedig a katona saját szuronyával oda volt szögelve a sirhantához.

A rendőrség által folyamatba tett nyomozás megállapította, hogy Pál József szerdán este a vásártéri Fehérlő-korostában néhány barátjával borozgatott. Eközben — mondja a tanuként kihallgatott korcsmáros — Pál József, aki tizenhét hónapig volt a fronton, háborús élményeket mesélt. A társaságban volt többek között Markó István berkocsissegéd is, aki hirtelen beleszólt a beszélgetésbe:

— Elhiszem, elhiszem, hogy Pál bátyám vitéz, bátor ember, de azért fogadok öt liter borba, hogy nem mer kimenni éjjelkor az ősi temetőbe!

Pál József kapott a szón. Hogy ő nem mer? Ó, aki Limanovánál ötször rohamozta meg a muszkát? No hát azért is megmutatja! ... Pál József és Markó István megköztöttek

a fogadást és abban állapodtak meg, hogy Pál József éjjelkor kimegy az Ősi-temetőbe és ott-létének bizonyosságként valamely sir hantjába bele dőti a szuronyát. Csütörtökön reggel aztán a fogadás tanui eldöntik a nyertesség kérdését.

Pál József ki is ment a temetőbe, de hogy ott mi történt, arról az ervosi hullavizsgálat és következtetés alapján, csak homályos valószínűségeket tudott a rendőrség megállapítani.

Valószínű, hogy Pál József, aki éjjelkor kiment a temetőbe, végre akarta hajtani a fogadást és szuronyát markolatig dőtte az egyik sirhalm földjébe. Ezzel együtt azonban észrevétlenül átdőtte kigombolt köpenyegének egyik szárnyát is. Amikor aztán el akart menni, hirtelen az az érzése támadt, hogy valaki megragadja és a sirnál fogva tartja. A helyzet szokatlan volta, a kísérteties körülmények angyira és oly meglepő erővel hatottak a csaták tüzeiben is edzett emberre, hogy az ijedtség, halálát okozta.

SPORT.

+ Hadibajnoki mérkőzés Szak-Ante között. Az aradi sportkedvelő közönségnek élvezetes labdarúgó mérkőzésben lesz része vasárnap délután az AAC. Török Gábor-utcai sporttelepén. A Szegedi Atletikai Klub kitűnő csapatát látja vendégül az Aradi Munkás Testedző Egyesület. A Szak. békeidőben is első osztályú csapatok közt a legelsőkké közé tartozott a háborús viszonyokhoz képest, most is a Délvidék egyik legjobb csapata. A tavalyi őszi mérkőzéseken kitűnő formában volt s az idén a tavaszi szezonban már idáig is a bajnokságban vezet, mert a múlt héten a Kinizsi felett 2-1 arányban győzedelmeskedett. A Szak. biztos védelme és gyors csatársorának ésszerű játéka próbára teszi az Ante. ezideig jól szerepelt csapatát. Az Ante. az idén most játszik először. A tavalyi formáját ismerve

az ideai szorgalmas tréning biztosítja, hogy méltó ellenfele lesz a Szak-nak. A mérkőzés e hó 13-án, vasárnap délután fél 4 órai kezdettel lesz megtartva az AAC. Török Gábor-utcai sporttelepén. Bíró: Hollós László (AAC) lesz. Fedett tribün. Büffé.

Tolvaj őrgrófnő.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Bécsből jelenti tudósítónk: A józsefvárosi büntető járásbírósa előtt vádlottként állott Bolivia Diana őrgrófnő, akit egy üzletben elkövetett lopás miatt vontak felelősségre. A grófnő a Gerngross nagyáruházban tizenhatszáz korona értékű szövetmaradékot lopott a rendőrség jelentése szerint. A szövetet a muffjába dugta és mikor elakarta hagyni az üzletet, az egyik elárúsító és az ott alkalmazott magán-detektív feltartóztatták. Bekísérték az igazgatóság irodájába és minthogy állhatatosan tagadta a lopást, átadták egy rendőrnek, aki a kerületi kapitányságra vitte.

A ma megtartott tárgyaláson a vádlott felháborodással tiltakozott a lopás gyanúja ellen. Elmondotta, hogy a kritikus napon az áruház élelmiszer osztályán volt leánya társaságában és nagyobb bevásárlásokat eszközölt, onnan lement a szövetmaradék osztályra, hogy a komornájának valami mosószövetet vegyen. Minthogy nem talált megfelelőt, a muffjával a kezében eltávozott, hogy egy másik osztályban lévő és bevásárló leányát megkeresse. Egyszerre csak utána szaladt egy elárúsító és elkérte a muffját. Szó nélkül átadta neki és az elárúsító hirtelen egy szövetmaradékot tartott a kezében, amelyet azonban semmiesetre sem húzhatott ki a muffból.

Bíró: Tehát az elárúsító hirtelenében valami szemfényvesztést követett el, vagy csinált?

Vádlott: Ugylátszik, hogy így van. Az őrgrófnő azután elmondotta, hogy az elárúsító és egy ur felszólították, menjen velük egy emelettel magasabbra és ő abban a hiszemben, hogy ott talán majd más szöveteket mutatnak neki, követte őket. Az irodába vezették, ahol lopással vádolták meg, ami ellen ő erélyesen tiltakozott. A rendőrségnél történt kihallgatás után házkutatást is tartottak a lakásán, ahol azonban semmit sem találtak, ellenben a leányának 300 korona értékű karkötő óráját ellopták.

A cég elárúsítója, mint tanu azt monddta, hogy a grófnő anélkül, hogy vásárolni akart volna, babrált a szövetmaradékok között és hogy eközben, a tanu pontos megfigyelése szerint, a kérdéses maradékot előbb a muffja mögé dugta, azután, mert azt hitte, hogy nem figyelik, hirtelen begyömöszölte a muffba, melyet ő aztán onnan kivett. Kijelentette határozottan, hogy a tévedés ki van zárva, mert a grófnő már a hetvenötödik bolyg volt, aköz ő árulopáson rajtaest.

A kihallgatott detektív azt vallotta, hogy a grófnő muffjából az ő jelenlétében vette ki az elárúsító a szövetet és hogy a grófnő eleinte azt monddta, hogy megakarta azt vásárolni, de mikor felelősségre vonták, azzal védekezett, hogy a szövet megakadt a muffon. Mikor a bíró azt tartotta a tanu elé, hogy a vádlott állítása szerint a házkutatásnál leányának karkötő-órája elveszett, tanu ezt hallatlan rágalomnak jelentette ki, mert csak nem tételezhető fel, hogy a detektívek, vagy a rendőrtisztviselők lopnak. Különben is — monddta a tanu — a lakásban alig találtak bűnt, egy, hogy az egyik rendőrtiszt meg is

kérdezte: a hölgyek tulajdonképen hol alusznak? A grófnő azzal fenyegetett meg bennünket, hogy legközelebb, ha meghívást kap Mária Terézia főhercegnőhöz az Augarten palotába, akkor elfogja neki panaszolni, hogy milyen sérelem érte őt Gerngrosséknál.

Tanuként hallgatta ki a bíró a vádlott leányát, *Bolivia Pia örgrófnőt*, aki elmondta, hogy az árusítónő nem vette ki a mufiból a szövetet, mert abban semmi sem volt és az egész jelenet olyan benyomást tett rá, mint

valami bűvészműtárvány. Fentartja azt a vádat, hogy a házkutatás alkalmával ellopák az óráját.

A bíró kérdésére elmondotta a vádlottanő, hogy elvált férjétől havi 120 koronát kap és fivérével havi 1000 korona támogatásban részesül és Pia leányának nagy vagyonát kezeli az árvaszék. A bíró abból a eőből, hogy az örgrófnő pontos személyi adatait beszerezhesse, és az óralopás miatt tett feljelentés elintézéséért bevárja, a tárgyalást elnapolta.

Hegedüs Ede alezredes szabadlában.

— Megszüntetett előzetes letartóztatás. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Ma, a délutáni órákban egész Aradon elterjedt az a hír, hogy *Hegedüs Ede* alezredes, akit tudvalevőleg a nagyszabeni hadosztálybíróság egy esztendei súlyos börtönre ítélte Aradon, — a legfelsőbb katonai törvényszék fölmentette és az alezredes már szabadlára is helyezték. A valószínűleg hírt természetesen nagy izgalmat okozott Aradon, hiszen a város közönsége mindég nagy szimpátiával viseltett a szomorú sorsú alezredes iránt. Kávéházakban és más egyéb nyilvános helyeken másról sem beszéltek az emberek, mint azt találgatták, vajjon igaz-e a volt aradi térparancsnoknak kiszabadulásáról szóló hírszerteles. Jogáskörökben általános volt az a vélemény, mely szerint lehetetlen, hogy a legfelsőbb katonai törvényszék, mely Bécsben székel, ilyen rövid idő alatt kimondotta volna az utolsó szót a nagy port felvert bűnperben. Viszont olyan vérmes fantáziájú emberek is akadnak, akik azt állították, hogy tegnap vacsoránál és ma ebédnél már látták is, vidáman és uri hölgyek társaságában *Hegedüs Ede* alezredes. Ennek a félreértésnek az oka azonban rövidesen kiderült. Az illetők ugyanis jelenleg Aradon tartózkodó debreceni csendőralezredes személyében vélték *Hegedüs* huszáralezredesét fölfedezni. Az egyformán dus sujtású uniformison kívül az is okozta ezt a tévedést, hogy az illető csendőralezredes valóban *Hegedüs Ede*hez hasonló típusú, piros-pozsgás, köpcös magyar ur.

Az *Aradi Közlöny* tudósítója a szállingózó hírek nyomán már délután 4 órakor azonnal érdeklődött telefonon az aradi térparancsnokságnál: mi igaz a *Hegedüs* alezredes fölmentéséről szóló hírszertelesből. Ott azonban azt a választ kaptuk, hogy *mende-monda* az egész, nem felel meg a valóságnak, a térparancsnokság semmi értesítést nem kapott, már pedig a hír, ha igaz volna, itt legelőször tudnák meg. A közönség bizonyára élénken emlékezik még arra a tragikus jelenetre, amikor lovag *Schreiter József* ezredes az ítélet kimondása után *Hegedüs* alezredeshez lépett, őt letartóztatta és még aznap át is kísértette a nagyszabeni fogházba.

Azt is megírta az *Aradi Közlöny* akkor, hogy *Hegedüst* úgynevezett „*Præventiv Haft*” címén tartóztatták le, a büntetés súlyos voltára való tekintettel. Ilyen esetekben a katonai büntetőtörvénykönyv szerint az előzetes letartóztatást az illetékes, katonai parancsnoknak joga van föloldani. Mindezeket tudva az a gyanu ébredt fel bennünk, hogy talán mégsem egészen alaptalan az alezredes szabadulásáról Aradon elterjedt história, ha a fölmentés még nem is történhetett meg, az nem lehetetlen, hogy a nagyszabeni katonai parancsnok, élve jogával, szabadlára helyezte a börtönbüntetésre ítélte alezredes.

Nem nyugodtunk meg tehát a térparancsnokság lakonikus válaszában, hanem tovább

nyomoztuk a hír eredetét, amíg végre sikerült megállapítanunk, hogy *Krausz Paulin* könyvkereskedő látott egy sürgönyt, mely *Hegedüs* alezredes privátdinerjéhez érkezett, a következő szöveggel:

„Ihr Herr ist freigelassen. Oberstleutnant Hegedüs.”

Azonnal fölkerestük *Baloghné, Krausz Paulina* urnőt, aki munkatársunk kérdésére a következőket mondotta:

— *Hegedüs* alezredes ur és neje legjobb vásárlóink közé tartoztak. A gyakori érintkezésből, mely kezdetben csak üzleti természetű volt, későbbben intímabb viszony fejlődött ki közöttünk, az alezredes ur és a nagyságos asszony több időt töltöttek el a könyvesboltban, szívélyesen eldiskurálva velünk. Épen ezért talán mi voltunk a legvigasztalásabbak Aradon, amikor megtudtuk a szomorú hírt, hogy az alezredes urat a hadbíróóság elítélte. Miután szegény alezredes urat Nagyszabembe kísérték, a nagyságos asszony még párszor meglátogattott bennünket. Elmondotta, hogy a fia, aki aktív főhadnagy, már ismét a harctérre ment, elmondotta az alezredésné minden szomorúságát, mi megpróbáltuk vigasztalni, közben azonban én és leányom szintén nem egy könnyet ejtettünk, igaz részvétellel osztozva a megpróbáltatott asszonynak súlyos bánatában. Nemrégiben *Hegedüs*né egy napon bucsuzni jött hozzánk az üzletbe, elmondotta, hogy minden butorát eladta, háztartását fölosztatta és Nagyváradra költözközik, a testvérehez. Elsírattuk a jóságos uriaszonyt, akiről azután semmi hírt nem hallottunk egészen a mai napig, amikor beállított a könyvesboltba *Schlauch Lőrinc*, az alezredes ur volt tisztiszolgája és örömtől remegő hangon mondotta:

— „Gnädige Frau, ich habe auch eine Telegramm!” És egy sürgönyt mutatott föl, amelyet tegnap este adtak föl neki Nagyváradról. A sürgöny címzése ez volt: „Schlauch. Guttenbrun bei Lippa.” Belül ez állott: „Ihr Herr ist freigelassen. Oberstleutnant Hegedüs.”

A derék tisztiszolga azt is elmondotta még, hogy őt az alezredes ur elítéltetése után szabadságot, ezért ment haza Guttenbrunba. Ma Budapestre utazott, de azt nem mondotta meg, hogy miért.

Valószínűnek tartom — fejezte be közlését *Krausz Paulin*, — hogy miután a sürgöny Nagyváradról van kelteve, *Hegedüs* alezredésné adta azt föl a derék tisztiszolga eimére.

— Mindezekből látható, hogy a ma Aradon elterjedt hír mégsem volt egészen alap nélkül való, habár egyelőre nem fölmentésről van még szó, hanem csak ideiglenesen való szabadlára helyezéséről.

Bukarest átkozza az erdélyi izgatókat.

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Ma van az oláh *Szent-György* nap, a tavasssi költözködések és népiünnepélyek napja.

Más évben ilyenkor a *Chausse-Kiselefen* mozdulni alig lehet, a négy kilométeres parkuton vágat a számtalan batár, hintó, ezek a toronymagas kocsik, melyekben olyan kényelmesen lehet aludni; egyik mellékkut a lovasoknak, a másik a biciklizőknek van fentartva s ezeken túl két fölül a padokkal tarkított árnyékos uton tolong az ünnepkörühas sokaság, irigyen nézve a vágatató bojárokat és festett arcu és ajku nőket. Ma olyan csendes minden; az egész uton az én kocsim az egyetlen; kényelmetlen fiakker két kis macskalóval, a kopott kaftána kocsis álmosan ül a bakkon. Hátról rá van fehéren festve a kocsi „*Festungsfuhrpark Bukarest Nr...*” A végtelen uton összeolvad elől hátul a vadgesztenyék fehér virága s a hársak zöld levele. A gyaloguton néhány varróleány baktat a babájával, egy-egy padon katonák ülnek elterpeszkedve; kihajtotta a kíváncsiság ide. A néprajzi, földtani, természetrajzi múzeumok, az agrogeologia állomás zárva, az épülő nemzeti múzeum tetejéről a szél bontogatja a deszkákat a *Sturza, Stirbey* stb. paloták függönyei lehuzva, gazdáik talán egy hónapos szobában nyomoregnak most Moldvában.

Leszerelve a saókkut, zárva a két parkvendéglő, a *Flóra-osarnok*, a tejivóhely, a tehenészet. A lóverseny pályát fű verte fel, mellette fenyegetően emelkedik a szikratávíró állomás. Pedig 325 ezer embert mutatott ki a népszámlálás a katonaságon kívül. A városban, a *Calea Victorien* nem is lehet mozdulni, de a liget már messze van a kényes közönségnek most látszik, hogy eddig sem levegőért jártak oda, hanem bámészkodni, s most hogy csak hivatalos utra engedéllyel lehet kocsit kapni, a villamos, gőztraumvay és lóvonat pedig nem jár, elmaradtak a meszszebb eső helyekről.

A télen még külön látványosság volt, a hol a gebék 15–20 utcakölyök ordításától kísérvé rángatták fel a lóvonatot a nemzeti színház előtt; a tramvayban is csak kora reggel gyönyörködhetünk most, amikor a szemetet hordja ki, a villamosnak pedig végkép nyoma veszett.

• A boltok tömve vannak áruval, nincs aki vegye, mert éppen a vagyonos osztály menekült el, a katonaságnak pedig saját áruháza van, ugyszintén a szövetséges államok polgári lakossága részére is külön „konzumok”.

A magyarországi ismerősök közül itt bujkál még hol egyik, hol másik kávéházban *Glejár* ügyvéd, a volt derék brassói alkapitány, a többi már hazament, akit láttunk. Persze padlásokon, csűrökben ugyancsak néhány tisztos polgártársunk húzódik meg meg nappalra s csak hajnalban járnak levegőzni és élelmet beszerezni. Románia—Mare bajnokai ugyancsak megfizettek a pünkösdi királyságot! Az itteniek pedig átkozzák őket, hogy az ő országukat is szerencsétlenségbe döntötték az erdélyi izgatók, ami azonban nem akadályozza a szerencsétlen bukarestieket abban, hogy ezer szárnra ne tolongjanak dűben a főorségvárosnál, a katonaszenakar mögött, leghódítób pillantásaikat vetve ránk. Bukarest szépei nem nagyon haragtartók...
Gagyi Jenő.

— Az „ARADI KÖZLÖNY” —

már a kora reggeli órákban kapható minden nagyobb papírkereskedésben és dohánytözsdeben :-

Egyes szám ára 12 fillér.

Oroszországban nincs többé száműzetés.

(Saját tudósítók teletjelentése.)

Luganó. A Coriere jelenti Pétervárról: A munkások végrehajtó bizottsága hir szerint 8-4 tagját, a képviselőház és a kormány bizalmából tárcanélküli miniszterré nevezte ki. Azonban szavazati joguk lesz a kormányban.

Pétervár. Tekintettel az ideiglenes kormány legutóbbi nyilatkozatára, mely szerint azok a politikai pártok, amelyek ezideig az ország igazgatásában még nem vettek részt, nevezzék meg azon tagjaikat, akiket a kabinetbe föl akarnak vétetni. Lvov herceg miniszterelnök levelet intézett Cseidzéhez, a munkástanács és Rodziankhoz a дума elnökéhez, melyben fölkéri őket, hogy a kormány nyilatkozatát a dumának további intézkedés céljából mutassa be.

Pétervár. A kormány megszüntette a deportálás és száműzetés büntetését és ehelyett legalább 3 évig tartó börtönbüntetést léptetett életbe. A kormány 11 tagu bizottságot nevezett ki az alkotmányozó országgyűlés szabályainak kidolgozására.

A távirati ügynökség jelenti: Az első дума megnyitásának évfordulóján közös ünnepi ülést tartott a három első és a mostani дума. Az ülésen a kormánynak és a diplomáciai testületnek valamennyi tagja jelen volt.

Gájba utazók kálváriája. A gépüzemigazgató nyilatkozata.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Az Aradi Közlöny egyik legutóbbi számában panaszos levelet közölt, mely azokat a bajokat tette szóvá, amelyek a gáji lóvasut forgalomnál keserítik az utasokat. Ezzel a panaszos levéllel egy olyan kérdés vetődött fel, melynek radikális megoldása soha nem volt aktuálisabb, mint most és amely mind súlyosabban nehezedik azokra, akik arra vannak kárhóztatva, hogy a gáji lóvasut közlekedését süröbben vegyék igénybe. Egymásután több levél érkezett azóta szerkesztőségünkhöz e mizériák dolgában; az egyik tartalmát érdekessé tartjuk közölni:

— A közlekedés a gáji vonalon sohasem volt jó — írja a panaszos utas. — Nem lehetett jó a közlekedés, mert 1. megállóhelyek nincsenek rendszeresítve, néha, különösen gyümölcsessáson idején minden szőlőskert előtt 50-100 lépésnyi távolságban sorakoznak a kosarakkal megrakott felszállók, 2. a teherforgalom zavarja a közlekedést, a közönség zugolódását semmibe véve tolatnak a lóvasut előtt sokszor 15-20 percre feltartva annak menetét, 3. a vonalon levő váltók nincsenek lezárva és suhancok sokszor csinytevésből előidézik a lóvasut kisiklását, 4. közuti kocikkal való összeköttetések nem tartoznak a ritkaságok közé, mert a kocsisok rézkürtjét ugylátszik elrekválták és a vállalat nem gondoskodott a kürtök pótlásáról. Minderről már jelentést tettünk a vállalat vezetőségének, célirányú intézkedés azonban nem történt, holott ezen bajokon könnyen lehetne segíteni. Ujában elegendő és megfelelő táplálék hiányában a lovak hihetetlenül leromlottak. Sok ló elpusztult, a városnak rengeteg a kára és ezt most a viteldij és bérleti díjak emelésével a közönségen akarják behajtani. Az utóbbi időben egy-egy menet 45-50 percet vesz igénybe, holott normális viszonyok mellett 15-18 perc kellett egy utra. Az óránkénti járatok most már elegendő ló hiányában nem tarthatók be. Az eddig is

tulzsufolt kocsik hihetetlenül meg van tömve utasokkal, mert bérleteket és jegyeket korlátlan számban adnak ki, anélkül persze, hogy az utasok elszállításáról gondoskodna a vállalat.

A kérdés megoldása dolgában felkerestük Zádor Imre gépüzemigazgatót, aki az ügyről ezeket mondotta:

— A panaszokat ismerem; azok jogosultak, de segíteni eddig nem lehetett a bajon. A mai viszonyok között ugyanis a lovakat rendszeren takarmányozni és azokat rendes személyzettel gondozni nem lehet. Épen ezért már régebben keresünk egy mozdonyt, amelyet kizárólag a gáji forgalomban használnánk, de csak a múlt hónapban kaptunk elfogadható ajánlatot. Ennek alapján a mozdonyt már meg is rendeltük és azt három-négy hét múlva megkapjuk. A mai állapot akkor egyszerre meg fog szűnni, mert a járatokat pontosan, mindenkor két-három kocsival tudjuk majd lebonyolítani.

H I R E K.

Ejfélig . . .

Csak egy órával hosszabbították meg a zárórát, de ez az egy óra olyan örömet okozott a városi nép egy részének, mint amikor a képviselőt boldog időkben hazaküldték vakációzni és élvezhette a buja nyár minden gondtalan örömet, pompázó gyönyörét őszi hervadásig. Tizenegyről tizenkettőre tették át a zárórát, éjtélíg tehát szabadon folyhat a szórakozás nektárja a kávéházak csillogó tükrös falai között, ahol különben az öröm és a szomorúság, az ezüstös kacaj és a nehéz sóhajlás úgy összelelkezik máskor, mint most az újságok hasábjain a béke fehér híreinek pillangói a marcona harcok fojtó füstfelhőivel.

Mennyi derűs arc köszönti egymást az aradi kávéházak hamis freskói között és mindeme gondtalan mosolyt az a rövid egy óra keltette életre. Érzitek-e ennek az egy óra okozta nagy örömet szívébe markoló keserű fájdalmát? Nem kell-e megállani e jelenség mellett és fanyar mosollyal Madách-chal kérdezni: — mivé lettetek emberek fölséges miliói? Emlékszünk rá, jól emlékszünk — pedig olyan már, mintha csak álom lett volna — amikor a tömegeket hajnalban erőszakkal kellett kituszkolni az éjszakai mulatókból és elégedetlenkedve, zugolódva mentek haza — reggel négy órakor. Ma pedig a szabadság tündöklő csillaga gyanánt köszöntik az éjféli zárórát.

Talán kis esemény ez, de higgyék el: nagyot szinbolizál. Az embertömegek, amelyek még három esztendővel ezelőtt a szabadság mesebeli tengerének kellős közepén adták át magukat a gyönyöröknek, ma örömmel elégszenek meg a szabadság éjfélig érő morzsáival is. Amilyen érdekes és szép ez a tünet, olyan felemelő és megnyugtató is, mert hűen jellemzi a kulturnépek gondolkodását. A művelt embernek elég egy tiszoros rendelet, hogy vágyainak sasszárnyát bágyadtan összedugja, — míg a vadnépeknél ezt csak ágyuzengéssel lehetne elérni. De az éjféli zárás mást is jelképez: lassan-lassan megkapjuk régi szent jogunkat, amelyeket a háboru fekete karvalyai ragadtak el tőlünk. Ma megkaptuk az éjféli zárórát, holnap a heti két kilogram lisztünket és talán holnapután — a békát.

(=)

— A miniszterelnök utazása. Budapestről jelenti, hogy Tisza István gróf miniszterelnök holnap reggel Geestről a fővárosba érkezik.

— Uj palotahölgyek. Bécsből jelentik: Zita királyné palotahölgyekké nevezte ki: Sapicha Erzsébet hercegnét, Attems Mária grófnét, Ambrózy Anna grófnét, Kolowrat Olga grófnét, Nisabetowska Vilecka grófnét, Szécheny-Wolkenstein Mária grófnét, Trap Julia grófnét, Wallenstein Mária grófnét és Zedwitz Margit grófnét.

— A Kronprinz a táborban. A Kronprinz nemzetközi fogalom, nem kell bemutatni: a német trónörökösről van szó, így tudja ezt francia és angol, ha a Kronprinz szót olvassa. A német trónörökös most töltötte be harminötödik évét s mint már az előző kettőt, ezt a születésnapját is a táborban, fegyverzaj közepette, sőt ezuttal a legádázabb harc közben ünnepelte. Frigyes Vilmos, a német hadsereg legifjabb parancsnok tábornoka, a kiről a német újságok rengeteg sokat írnak. Nagyon érdekes az a hang és természetes modor, ahogyan a német újság trónörökösükről beszélnek. Szinte teljesen elfogulatlanok mondhatók, nem egy portré, amelyet róla most a német újságok rajzolnak. Az egyik nagy berlini lap például ellenségeink nézőpontjából rajzolja meg Frigyes Vilmos alakját, akit angolok és franciák a legkegyetlenebb háborus uszítónak tüntetnek fel s akiről még béke idején így nyilatkozott egy angol ezredes: — Az önök császára az egy jóindulatu ember. Azt hiszem, hogy ő nem akarna háborút. Hanem a Kronprinz! . . .

Csak rá kell nézni, az ellenséges országbeli karikatúrákra, hogy meglássuk, mily kegyetlenek és vérszomjasnak vélik ellenségeink a német trónörökösöt. Pedig általános német felfogás szerint alig képzelhető jobbérzésű és indulatu ember a fiatal trónörökösénél, aki minden igyekezetével azon van, hogy a háboru fájdalomosságát amennyire telik tőle, mérsékelje. Természetes, hogy fiatal és temperamentumos és a háboruban a tényleges harcot kedveli s valószínű, hogy legjobb szeretne nem hadseregnek, hanem saját huszárezredének élén állani és verekedni. Így talán lóháton, attakban Verdunnek is nekirohanna.

— „Lengyel királyság”. Budapesti tudósítók írja: A belügyminiszter felhívta a közigazgatási hatóságokat, hogy „Orosz-Lengyelország”, vagy „Oroszország megszállott területei” és más eféle kifejezések helyett ezentul a „Lengyel királyság” kifejezést használják, miután Lengyelország önállósítása után ez a közjogi kifejezés a korrekt.

— Névváltoztatás. Kiskoru Heller István magyarpécskai illetőségű ugyanottani lakos családi nevének „Hajnai” névre kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

— Aradiak liszt-ellátása fürdőhelyen. Az Országos Közlekedési Hivatal rendeletéből kifolyólag a fürdő és nyaraló közönségnek tájékoztatása és mihez tartása céljából közhírre teszem, hogy miután az országszerte keresztül vitt lisztelosztási rendszer mellett mindenkinek szükségletéről rendes lakóhelyen történik gondoskodás, a nyaralás és fürdőzés végett rendes lakóhelyétől távozó közönség a nyaralóhelyen, vagy fürdőben liszt avagy kenyér ellátásban részesülni nem fog s ennek következtében szükséges, hogy az ellátására kellő lisztmennyiséget magával vigye. Ennélfogva a hatósági uton ellátatlanoknak 4 heti ellátmánya jelentkezésre a nyaraló, vagy fürdőhelyre való elszállítás végett a liszt hivatal által ki fog utaltatni a megfelelő négy heti lisztjegy bevonása mellett. A közönség által így fürdőhelyre szállítani kívánt lisztmennyiségek szállítására nézve megjegyzem, hogy ezekre nézve egyenlőre újabb rendelkezésig a liszt szállítására nézve fennálló szabályok érvényesek és a szállítási igazolványok kiállítása céljából Arad sz. kir. város gazdasági hivatalában kell jelentkezni. Vargassay Lajos polgármester.

LEGUJABB.

Reggel 3 órakor érkezett telefonjelentés.

Husz pfenning egy jó ebéd. — Anarchia az orosz hadseregben.

Berlin. A Wolff-ügynökség jelenti: A lakosság mindinkább felismeri, hogy a különböző élelmiszerek adagolásának új rendszere nem jelent rosszabbodást, hanem csak egy eltolást az élelmezési viszonyokban, ami mindinkább a javulás felé vezet. Nagy tetszést keltett a lakosság körében különösen az új husbeosztás, amely szerint mindenki minden héten öt-száz gramm húst kap, amelyből 450 gramm 20—40 pfenningért és a többi pedig 70—100 pfenningért vásárolja. Ezek olyan árak, amelyeket semmi-féle más országban még megközelítőleg sem érnek el. Ezzel a szegény sorsu lakosság tápláló élelmezéshez jut csekély áron. Egy ebéd 20—45 pfenningbe kerül és ebből az ebből egy személy teljesen jólakhatik.

Berlin. A Wolff-ügynökség jelenti: A 208 francia gyalogezred egyik katonája április 21-éről keltezett levelében ezeket írja: Craonne magaslati állás ellen való támadásnál nagyon megjárunk. Teljesen elégtelen tüzériai előkészítés után az első hullám az első német vonalakat aránylag könnyen foglalta el, de ezután a németek kijöttek fedezékeikből és mi gépfegyver tüzelésbe jutottunk. Az egész első támadó hullám fogságba került. A német repülőök ötven méternyire leszálltak és tüzeltek ránk. Egy ezredes, három zászlóalj parancsnok, két kapitány és néhány hadnagy elesett. Az egész hadosztály négyezer embert veszített. (A Wolff-ügynökség megjegyzi, hogy egy francia hadosztály gyalogsági ereje ötezer ember.)

Kopenhága. A Szociáldemokrata Branting pétervári tartózkodásáról ezeket írja: Természetes, hogy Branting nem vitt hivatalos meghívást a stockholmi békekonferenciára. Ot lapunk külte ki, hogy tanulmányozza az új oroszországi viszonyokat. Magától értetődőleg ennek ellene szól az, hogy pétervári tartózkodása

alatt összejöveteleket és tanácskozásokat tartott a vezető orosz elvtársakkal és hogy közölte azt, amit a német, osztrák, magyar, francia és angol szocialista körök nézeteiről tudott.

A Pétervári Távirati Ügynökség jelenti: A дума rendkívüli ünnepi ülésén Rodziankó elnök beszédet mondott, amelyben visszautasította a különbéke mindennemű kilátását. Ezt a kijelentést, valamint Oroszországnak szövetségeseivel szemben való lojális magatartásáról szóló nyilatkozatot hosszantartó tetszéssel fogadták és tüntettek az entente követek mellett.

Hága. A Reuter-ügynökség jelenti: Gueskov belügyminiszter ezt mondta egy beszédében: **A dumában és Oroszországban anarchia uralkodik. Ezt kormány van, még talán több. A hadsereg ugyanebben a betegségben szenved, de még súlyosabb mértékben. Még nincs kétség, hogy meggyógyíthatjuk, de egy pillanatot sem szabad veszteni.**

Washington. A Reuter-ügynökség jelenti: Hivatalosan megerősítik, hogy Oroszországból misszió fog érkezni Amerikába. Ruth szenátort rendkívüli nagykövetté nevezték ki Oroszországba.

Szalonki. Az Havas-ügynökség jelenti: A rendőrség Venizelosz ellen irányuló összeesküvést fedezett föl, amelynek főfészeke Athénben van. Kilenec embert elfogtak. A Venizelosz ellen elkövetendő merénylőket katonai és polgári bizottság szervezte.

— **Kitüntetés.** A király a háború ideje alatt kitűnő szolgálata elismerésül Szokop Ottó 33. gyalogezredbeli tartalékos hadnagynak a koronás aranyéremkeresztet a vitézségi érem szalagján adományozta.

— **Halálozások.** Május 6-án életének 45. évében hunyt el Budapesten Novák Kornél világi tb. főszolgabíró, vármegyei törvényhatósági bizottsági tag. Az általános szeretettel és tisztelettel övezett megboldogultnak hült tetemeit családja Pécskára szállíttatta és 11-én délután helyezte örök nyugalomra nagy részvét mellett. — **Sárai Szabó Péter** királyi közjegyző, életének 64. évében május 9-én Szászvárosban elhunyt. Temetése 11-én lesz a szászvárosi protestáns temetőben.

— **Vörös Keresztos kitüntetések.** Ferenc Salvátor főherceg a Vörös Kereszt bronz díszéremmel adományozta: Bálint József, Bugyi Péter, Csepregi József, Halász István, Kaszap Gábor, Kersch Ignác, Kiss János, Csikitsnádi Kovács László József, Magyar György, Pápai Lajos, Szilágyi Mihály, Szöllös József Janosik István méneskarri őrmestereknek Mezőhegyesen.

— **Öngyilkos nevelőnő.** Ma reggel 8 óra tájban a Luther-utca 2. számú házban Teulicer Paula német nevelőnő, a ház második emeletének folyosójáról az udvarra vette magát. Az esetről értesítették a rendőrséget, ahonnan Odri Zoltán ügyeletes rendőrtiszt és Tisch Mór dr. főorvos jelentek meg, akik az öngyilkos nőt beszéltették a kórházba. A nevelőnő Pollák József nagykereskedőnél volt alkalmazva s a házbellek előadása szerint már régen készült az öngyilkosságra. Előzetes volt és tegnap este a Márosba akart ugrani, de tervében megakadályozták. Ma reggel a nevelőnő felsietett a második emeletre és a rácson

keresztül az udvarra vetette magát. Súlyos sérüléseket, koponyarepedést szenvedett és valószínű, hogy nem fog felgyógyulni.

— **Közgyűlés.** A Magyar Tanítók Mária Dorottya Egyesülete, Budapesten Orczy-utca 6. szám alatt levő saját házában május 20-án tartja az évi közgyűlést, melyre a tagokat ezúton is meghívja.

— **Ministeri biztosi kiküldetés.** A kereskedelemügyi miniszter az aradi fiú és női, valamint a lippei felső kereskedelmi iskolákhoz 1917. évi érettségi vizsgálatára ministeri biztosi minőségben Csécsy József dr. kereskedelmi ministeri titkárt küldötte ki.

— **Ismét sertéseket vásárol a város.** A városi tanács fölratot intézett az Országos Közélelmezési Hivatalhoz, hogy Kártosról 123 darab sertést Arad városának kiutaljon.

— **Helybell és vidéki viszonylatok részére tábori dobozok, levelező-lapok, csomagoló- és levelepapírosok, papírzacskok, képes levelező-lapok, papírszalvéták, noteszek stb. legolcsóbban Kerpel László papírnagykereskedésében.**

KÜZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— **Szénadó behozatala Németországban.** A német birodalmi gyűlés megkezdte a tervbe vett új adótörvényeknek, köztük a legfontosabbnak, a szénadónak tárgyalását. Ezen adó lényegét a következőkben ismertetjük: A szénadó tárgyát képezi minden belföldi termelésű szén és pedig úgy a kőszén, mint a barnaszén, valamint a külföldről behozott szén, koks és barna-, vagy kőszénből készített briquet. Adófizetésre kötelezettek mindazok, akik belföldön termelt szén, vagy préseit szén eladnak, szállítanak, vagy saját üzemük-

ben felhasználják. A szénadó a szén árának, illetve értékének 20 százalékát teszi ki. A törvény életbelépte előtt kötött szénzállítási szerződésekkel illetően a termelőnek joga van az esedékes adóval a vevő számláját megterhelni. Az elektromos áram-, gáz-, vagy vízszolgáltatásra használt szén terhelő adót pedig az áramot, gázt, vagy vizet szolgáltató vállalkozó az egységárhoz számítatja és a törvényben szabályozott módokat melett pótlék formájában a fogyasztókra háríthatja.

— **Meghívó az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület az 1917. évi 53-ik rendes közgyűlésére** mely folyó évi május 19-én, délelőtt fél 11 órakor, Aradon az egyesület székházában fog megtartatni. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Igazgató választmány jelentése az egyesület 1916-ik év működéséről. 3. Változások a tagok létszámában az elmúlt évben. 4. A számvizsgáló bizottság jelentése az egyesület 1916. évi zárszámadása, vagyonkezelése és vagyoni állapota tárgyában. 5. Tagsági lemondás folytán megüresedett egy igazgató-választmányi tagsági helynek 5 évre való választás utáni betöltése. 6. Az 1917-ik évi költségelirányzat megállapítása. 7. Széles indítványok. Arad 1917. május hó 4. Az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület nevében: **Vásárhelyi Józsi** igazgató-elnök, **Ipolyi-Keller Iván** ügyvezető titkár. A közgyűlésen csakis az egyesület tagjai által a közgyűlés előtt legalább 4 nappal az elnökséghez írásban benyújtott indítványok tárgyalhatók. (Alapszabály 22. §. 7. pontja.) 3000

Haigh szívesen látna

az Olasz offenzívát.

(Angol rágalom az elesettek zsirjának kifőzéséről.)

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Rottordam. A John Bull című ismert angol lap a következőket írja: **Haigh** tábornok jobban, mint bárki más felismerte azt, hogy Németország legerősebb fegyvere a tenger-alattjáró. Az ugyan, hogy Németország kiéheztesse Angliát, nagy időbe kerülne. Sokkal rövidebb idő alatt veszélyeztethetik az angol hadsereg élelmiszereivel való ellátását. Ennél fogva ragaszkodik a tábornok ahhoz, hogy nem szabad az ellenséget a szárazföldön nyugton hagyni. Csak egy menekvés van: *támadni, támadni.* Mindent meg kell kísérelni, hogy Hindenburgot nyugaton megverjék. Sajnos a keleti események a nyugati hadvezérek működését nagyon megnehezítik. **Haigh szívesen látna egy olasz offenzívát is.**

Berlin. A birodalmi gyűlésben ismét szóba került az a rágalom, amely szerint a németek kifőzik az elesett katonák zsirját. **Zimmermann** államtitkár foglalkozott a vakmerő hazugsággal és kijelentette, hogy meggyűlöletére Angliában és az ellenséges külföldön mit sem tehet, azt azonban már kieszközölték, hogy a semleges külföldön büntetőjogilag üldözzék, ha a rágalom bizonyítható. Ezzel elérték, hogy sok lap az ellenséges országokban is elismeri a rágalom alaptalanságát. Azonban megdöbbenő, hogy az angol alsóházban Bonar Law és lord Cecil kijelentette, hogy nem hihető az, amit a németekre fognak. Miután teljesen ki van zárva, hogy lord Cecil maga hinne az aljas mesében, csak az lehetett a célja, hogy az egész emberiség tőlhaborodását és utálatát kihívja Németország ellen. Az angol kormány képviselőjének eljárása, az ellenség megfontolt becsapása és a tudatos hazugság becsapása önmagát ítéli el. Ezután a birodalmi gyűlés áttért az élelmezési vitára.

MOZGOKEP SZINHÁZ.

* **W. Psilander** vasárnap az *Erzsébet mozgószínházban*. Kurt és Erilly forró színelmüket bevállva házastársak lesznek és boldog egyetértésben élnek. Kurt a sok munkától elfoglalva elhanyagolja feleségét, aki ennek egyik barátjának oldalán keres szórakozást. A barátjának dr. Tarnernek egy riválisa is van, aki Kurtot telefonon értesíti, hogy Erilly öt barátjával megeset. Kurt megakar erről győződni, amikor szobájából ki akar lépni, Erillyvel szembe kerül, heves szóváltás után idegrohamot kap és ágyba esik. Az orvos meghagyja Erillynek, hogy ügyeljen, mert ha 4 esepnél többet ad az orvosságból úgy ez halált jelent. Kurt másnap reggel nem ébred fel, amiért a bíróság Erillyt és dr. Tarnert letartóztatja. A végtárgyalást a boncoló teremben akarják megtartani, de egy váratlan fordulat igazságot szolgáltat, kiderül hogy Kurt csak tetszhalot volt, aki próbára akarta tenni feleségét. Most már boldogok és Kurt minden idejét feleségének szenteli. **Csütörtökön A bosszuálló arany** amerikai cowboy dráma.

* **Hófehérke.** (Bródy Sándor színműve az Urániában.) Bródy Sándor írásai közül még eddig keveset vittek vászonra, pedig tartalmas érték és filmszerűség tekintetében egyiket nyújtja a legértékesebb munkáknak. Aki ismeri Bródy „Hófehérke” című regényét, önkéntelenül is kéri, hogy ezt a pazar eseményt, ezeket a megkapó meleg színeket eddig mért nem formálták meg illusztrációnak. Ezúttal örömmel láttuk, hogy végre megvalósult az az illatos műj, melynek középpontjában Hófehérke hamvas szírmal bontakoznak ki. És látjuk Balassa mérnököt, aki bucsuzik a pesti éjszakák tivornyáitól, hogy valahol megtalálja a mesebeli Hófehérke tisztá szerelmét, mely eddig csak álmaiban tündökölt. És megtalálja Hófehérkét, aki kicsi erdélyi község református tiszteletesének a leánya. Boldogan várják az esküvő napját. De a sors kiméretlen kezei markol bele az életükbe. Balassa mérnök egy kocsiútja alkalmával szerencsétlenül jár és betegsége alatt Bannai orvos leánya, Helén ápolja.

SZERKESZTOI UZENETEK.

T. S. Újgeket nem ajánlunk. Az apróhirdetés rovat rendelkezésére áll.

K. R. A kereskedelmi minisztérium ipari műszaki osztályához kell fordulni.

A szerkesztő-szert felől:

Rudnyanszky Endre távollétében
Stauber József.

Hálószert

Fog-Krém

Szájviz

NEMZETI SZINHÁZ.

Arad, 1917. évi május hó 12-én, szombaton:

A) Berce

A) Berce

Az ember tragédiája.

Dramai költemény.

Kezdetre 7 órakor.

AZ

eseményekről napról-napra a legalaposabb és a legfrissebb tudósításokban számol be az

ARADI KÖZLÖNY

Közleményeinek eredetisége és érdekessége, valamint háborús híreinek megbízhatósága révén

MAGYARORSZÁG

vidéki lapjai között az első helyen áll. Az Aradi Közlöny a

LEGELTERJEDTEBB

napilap, amely a háború alatt is a közönség fokozottabb igényeit tartotta szem előtt és nem szállította le szövegrészének terjedelmét, miért is a

LEGTARTALMASABB

újság. Az Aradi Közlönyt a közönség minden rétege olvassa és így a

LEGJOBB

hirdetési organum. Az Aradi Közlöny nemcsak a helybeli és a

VIDÉKI

három az ország újságolvasó köreinek, valamint a haretéren küzdő katonáknak is előszeretettel olvasott

NAPILAPJA.

Használt ólom
megvételre kerestetik.

Ajánlok.**Antracén****Író- és másoló-tintát:**

korsókban, üvegben és kimérve,
olcsóbb mint bárhol!!

Aradi Első Antracén-tintagyár
Simonyi-utca 6.

Ugyanott használt üres **tintás-korsók** megvételnek és egy agilis ügynök felvételnek. 2992

HÁZ

adás-vételeket és ezekre amoritációs kölcsönöket közvetít. Több kisebb és nagyobb bérházat jutányos áron vételre ajánl

Szücs F. Vilmos

Arad, Karolina-utca 10. 2473

Viszonteladókna:

100 drb vegyes lev. lap K 6.—
100 „ aranyos fényes lap K 8.—
100 „ gelatin fényes lap K 6.—
100 „ matt lev. lap K 5.—
100 „ művész lap K 12.—
100 mappa 10-10 levélpapír
és boríték, jó minőségben K 32.—
valamint más olcsó papíráruk
kaphatók 3051

Deák Béla

könyv- és papírkereskedésében
Aradon, Ferray-utca. Telefon 902.

A szépségapólia utka a felhasználó szőpítőszerek helyes megválasztásában rejlik!

Rozsnyay kitűnő Serail arc-szépítő különlegességei

mind kipróbált jó hatású készítmények, amelyet bárki bizalommal használhat.

Rozsnyay Serail arc-enőcse. Kis tegely 1.50 kor. Nagy tegely 2.50 k.

Rozsnyay Serail krémje nappali használatra. Egy tegely ára 2 korona 50 fillér.

Rozsnyay Serail szappan. Egy darab 3 kor. 50 fillér.

Rozsnyay Serail A. cpora. Lehellet finomsága. Crém, fehér, rózsás és testszíneken. Egy dob. ára 2 korona.

Kiváló finom illatszerek. Gyöngyvirág, Ibolya, Loin du Roi, orgona, piros rózsas, Serail. Üvege 1 kor. 50 fillér.

Kapható a készítőnél: 1846

Rozsnyay Mátyas gyógyszer-tárában Arad, Szabadság-tér.

Fagydagánatok elmulasztására, tagyviszketőség biztos meg-
FRIGIN. Ara essettel és utasítással 1 korona.

Legfájdalmasabb tyukszemétől is 3 nap alatt mindenki megszabadul
a Hajós-féle ANAGALLIN használata által. — Kezelése igen egyszerű, nem psziké, nem ragadós. A beszerzésnél vigyázni kell az ANAGALLIN szóra. Ara használati utasítással együtt 1 korona.

Pelosták kiirtására a legsikeresebben és teljesen csak a „Phenol-sav”-val eszközölhető. A butorokat nem rontja, még a petéit is kiirtja. Ara 1 üvegnek 1 korona.

Legjobb fekete hajfestő a „Melogen”. Egy pár perc alatt bármely haját, vagy bajuszt a legszebb aliando fekete színre lehet festeni anélkül, hogy a színt le lehetne mosni. Ara 2 korona 40 fillér.

A fenti szerek kaphatók a készítőnél: **Hajós Árpád** gyógyszer-tárában

ARAD, Andrássy-tér 22. sz.

Alapították 1896. évben az Aradmegyei Kórház szűzén.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk.
Minden szó hirdetési ára 8 fillér. Vas-tagabb betűkkel 16 fillér.
A vastagabb betűkkel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.
A legkisebb hirdetés ára 1 korona.
Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. Hirdetéseket délután 1/2 óráig vesszünk fel.

Oktatás.

Schweizer Genf klasszszony
francia társasági órákat ad. Ambler
Lujza. Lehel-u. 11. 3079

Aikalmazást keres.

18 éves
rövid-, rövid-, fűszer- és vaskereskedő segéd azonnali belépésre állást keres. Weisz-
müller János, Magyarapocsa 3072

Mezőgazdasági kereset

végzett fiatalember magánvállalatnál, ügy-
vedő irodában, sító, megfélelő alkalmazást
keres délutánra. Esetleg otthon végezhető
munkát is vállal. Cím a kiadóváltal-
ban. 3071

Intelligens fiatal asszony

ajánkozik azonnali magános un-
nőházi háztartásba és főzőben
segédkező, szépen kézimunkát
nem aanyira nagy fizetésre, min-
tő bányaművelethez. Levél-
beli értesítést az alábbi címre ké-
r. V. K. né Mal. 6. Tiszán-utca 3. 3073

Intelligens

4 polgári végzett leány földi vagy pénz-
noki állást keres. Cím a kiadóváltal-
ban 3066

Radmentes fűszerkereskedő segéd

azonnali belépésre állást keres. Bolyos
Ólomb, Batthyány-u. 32/a. 3080

Aikalmazást nyer.

Könyvtér, vagy könyve 500,
kl a könyvtérben, levelezésben, géprás-
ban, számadások készítésében teljes tár-
tássalal 100 alkalmazást nyer június
1. keléssel. Pályázatok bizonyítván-
nyalokkal és fizetési igény megjelölé-
sével Vajna Zsigmond kunágotal par-
sán u. p. Magyar-Banhegyes címre kel-
denek. 3070

Mindenre 6.600

nagy fizetésel, május 15-re felvétetik.
Petőfi-u. 8. ajtó 4. 3075

Mindenre

azonnali, esetleg 15-re kerestetik. Weisz-
müller János-t. 14. l. em. 7. 3074

Megőrzendő fiatalember

alkalmazást nyer Pónák Arnold szállító,
Pál, Petőfi-u. 1. 3084

Írásmester felvétetik

Perényi-utca 11. szám alatt. 3085

Intelligens

deutsches Fräulein, wird zu 2 grösseren
Kinder gesucht. Schwarz Lederhandlung,
Szabad-utca 15. Vorzustellen Nachmittags
von 3-7. 3086

Jó bizonyítvánnyal

biró szakácsné utóházi június 1-re fel-
vétetik. Cím a kiadóban. 2000

4 polgári végzett

leány, fin gyermekek menő, ugyszintén
ügyes jecsatáddal való leány ékszerész
tanulónak azonnali felvételt. Losonczy
Lajos órá és ékszerész Arad, Szabad-
út 1. 3028

Laphilordó-pár

jó fizetéssel felvétetik. Bővebbet a kiadó-
váltalban. 7891

Kiadó lakás.

2 elegánsan burkolott
egyágyasba nyíló szoba azonnal kiadó.
Andrássy-ter 20., II. em., a. 14. 3089

Gyógyászat.

Hehs Vassz obinapora.
Suveren szor vérszegénység, sápkór, sze-
dülés, a vérszegénységből eredő ideg-
bajok, étvágytalanság, gyomorhántalmak,
láz, aítatásos gyengeség ellen. Páratlan
vértképző és vérjavító, biztos óvszer ma-
lárius fertőzések- és minden baktériából
eredő meg-belepedes ellen ugy leendő-
teknek, mint gyermekeknek. Ára 350 kor.
Hehs gyógyszertár, Földes-utca 12.

Üzletek.

Vendégléhelyiség
berendezve lakással és egy üzlethelyiség
raktárral kiadó. Cím a kiadóban. 2833

Vétel és eladás.

Híresztő Grandia
24-28 koronára nagy váasztek az kapta-
tók Marcspartli Arad, Főray-utca. 2861

Nagyanyó-nyitógé

vegyes (sic) és nagy) balak érkének
vasárnap reggelre, melyeket üzletemben
főzők árashat. Luttváik József, Asztalos
Sándor-u. 8. 3076

8 főre felé cséplőgép

teljes felszereléssel elad 6000 koronáért
Popovics Mitru, Kovász. 3077

Tiszta kezelt libazár

rtuális, minden mennyiségben kapható
Robaste n Mór, Szabadság-ter 3. 3078

Uj rövid zongora.

alig használt, kiadó. Cím a kiadóban. 3087

Ke-énpár

teljesen jókaban levő, kiadó. Thékély
arad-u. 4. 3088

Tegye

Amintseglon, nagy és kis mennyiségben,
juttanyos árban kapható Jnaszek János
és társai 1097. vagy Lázár-utca, Harkas-
gor u. 5., telefon 747. 2761

Jókereső levő

használt zongora megvételre kerestetik.
Hermle József, Farkas. 2819

Használt ólom

megvételre kerestetik. Bővebbet a kiadó-
váltalban. 7892

Különféle.

Értékesít

női mellű fehér című női fej. Magyaló
utalomban vérszegés Krausz Paulin könyv-
kereskedésben, szuházep le. 8037

A drága vendéglát

teljesen potolja a pompás zamatu Vanil-
ion, egy zacskó ára 14 fillér. Csukraszok-
nak, vendéglősöknek nélkülözhetetlen. Föld-
es gyógyszertár, Hehs gyógyszertár. 12

Értékesít

József főherceg u. 22. sz. alatt 2 udal
és 2 udvari szobával álló helyiség kiadó-
nak 1. év augusztus 1-től kiadó. Bővebbet
az Aradi és csanádi egyesült vasutak
Műszakiüzemének központi felügyelősege-
nek. 1808

Tyukszem

és minden bőrreményedés ellen biztosan
ható szor, Hehs gyógyszertár tyukszem-
szem. A legmegőzöttebb tyukszem a
tápasz párnapi használata után levann,
a győző fájdalom azonnal megszűnik.
Ára 1 korona. Hehs gyógyszertár, Földes
gyógyszertár Arad. 12

Hirdetmény.

5952-1917.

A m. kir. miniszteriumnak

bizonyos lémekek és ötvözetek és
 ezekből készült egyes tárgyak for-
 galombahozatalának és felhasználá-
 sának korlátozásáról szóló 1916.
 évi április hó 28. napján 1449-
 1916. M. E. szám alatt kelt ren-
 delet egyes intézkedéseinek meg-
 változtatása tárgyában kelt 1185/
 1917. M. E. sz. rendelet a 10-
 10-kezekben teszem közzé:

1. §. A jelen rendelet életbe- léptével hatályát veszti:

a) az 1916. évi április hó 28-án
napján 1449-1916. M. E. szám
alatt kelt rendelet 8. §-ának 2.
pontja, amely szerint a m. kir.
kereskedelemlügyi miniszter külön
engedélye nélkül is szabad elide-
geníteni az idézett rendelet 1. §.
a) pontjában felsorolt anyagok-
nak és tárgyaknak árusítás vé-
gett raktáron tartott készleteiből
— fenérlémez kivételével — na-
vonként az előző hónap utolsó
napján meglévő készlet 10% át.

b) az idézett rendelet 4 §-ának
2. pontja, amely szerint a m. kir.
kereskedelemlügyi miniszter kül-
ön engedélye nélkül szabad tel-
doigozni az idézett rendelet 1. §.
a) pontjában felsorolt anyagok és
tárgyak tekintetében azokból a
készletekből, amelyek nem a ka-
teral igazgatás megrendeléseinek
bejuttatására szükségesek — a fe-
hérlémez kivételével — na-
vonként az előző hónap utolsó napján meglévő készlet 10% át.

2. §. Az 1. §-an idézett ren- delet életbe lépése egyidejűleg érin- telennül maradnak:

Greén, főkaptány.

Teljes

ovoda felszerelés eladó

Ugyanott alapos

zongora oktatás

kezők és haladók részére.
Cím a kiadóban. 2491

Kerthelyiség

megnyitása.

Az Aradvárosi Társaskör

folyó hó 13-án, vasárnap d. u. 3

óraker

megnyitja a kerthelyiséget

(Szechenyi-u. 5. sz. alatt.)

A választmány ezuttal értesíti az

igen tisztelt tagokat, kérve a szi-
ves látogatásokat.

Vendégeket szívesen látunk.

3091 **A választmány.**

AKI

házat, vagy földbirtokot

venni vagy eladni akar,

forduljon bizalommal

Lustbader Adolf

ingatlanforgalmi irodá-
jához Révay-utca 2. sz.,

ahol kisebb-nagyobb há- 645.

zak, birtokok előjegy-
zésben vannak. Megbi-
zásokkal ingatlanok el-
adására és vételére elfogadok.

Telefon 961. szám.

Cognac:

Keglevich,
Dékány, Marty,
Adriatica gyártmány,

valamint likőr és rum, palac-
kokban beszerezhető nagyban
és kicsinyben 2056

Weiszberger Samuel

utódánál

Körösvölgyi Pálinkakaraktér

Arad, Andrássy-ter 5. Telefon 651.

A adi es csanádi egyesült vasutak

menetrendje.

Ervényes 1917. évi április 1-től.

Aradól Szegedre indul:
Személyvonat reggel 6.40
Személyvonat délután 4.13

Aradól Szegedre érkezik:
Személyvonat déltől 12.00
Személyvonat este 9.21

Szegedről Aradra indul:
Személyvonat éjjel 3.06
Személyvonat délután 3.17

Szegedről Aradra érkezik:
Személyvonat reggel 7.33
Személyvonat este 7.51

Aradól Brádra indul:
Motoros vonat reggel 7.03
Személyvonat délután 12.48

Aradól Brádra érkezik:
Motoros vonat délután 1.16
Személyvonat este 7.45

Brádról Aradra indul:
Személyvonat éjjel 3.00
Motoros vonat utóán 2.15

Brádról Aradra érkezik:
Személyvonat délelőtt 10.00
Motoros vonat este 8.13

Borosjenőről Csermőre indul:
Vegyes vonat délelőtt 9.32
Vegyes vonat este 6.32

Csermőről Borosjenőre indul:
Vegyes vonat reggel 6.32
Vegyes vonat délután 4.36

Mezőhegyesről Kétegyházára indul:
Motoros vonat reggel 8.37
Motoros vonat este 6.20

Kétegyházáról Mezőhegyesre indul:
Motoros vonat reggel 5.43
Motoros vonat délután 3.43

Ujszentannáról Kétegyházára ind:
Motoros vonat reggel 9.25
Motoros vonat este 8.09

Kétegyhásról Ujszentannára ind.:
Motoros vonat reggel 5.23
Motoros vonat délután 3.01

Borossebesről Menyházára indul:
Motoros vonat este (július 1-től
augusztus 31-ig) 6.35
Vegyesvonat délelőtt 10.25

Menyházáról Borossebesre indul:
Vegyesvonat délután 2.39
Motorosvonat reggel (július 1-től
augusztus 31-ig) 5.12